

ÖVP hoče na desni prehiteti FPÖ Scheucher premišljuje že o ločenih združenjih staršev!

Zvezni predsednik ljudske stranke, Alois Mock, je koroški ÖVP že pred njenim zasedanjem v Velikovcu („Grenzlandkonferenz“) obljubil, da se bo zvezna stranka pridružila stališču, ki ga bo koroška ÖVP sprejela na tem zborovanju. S to izjavo je novi predsednik koroške ÖVP skušal okrepiti slabotno pozicijo, ki jo ima njegova stranka znotraj koroškega življenja. S tem pa je verjetno hotel tudi zakriti, da ljudska stranka v šolskem vprašanju skuša prehiteti svobodnjake na desnem krilu.

V resoluciji, sprejeti v nedeljo v Velikovcu, označuje koroška ÖVP „pravico staršev“ kot izhodišče vseh rešitev, se izreka za „skupno streho“ za eno- in dvojezične šolarje, predlaga učenje slovenščine kot tujega jezika in predlaga kot pogoj za ohranitev „neodvisne pravice staršev“ gospodarsko krepitev obmejnega področja.

Resolucija sama torej ne vsebuje kaj presenetljivo novega, pač pa je bilo poročilo dipl. trg. Harald Scheucherja tem bolj poučno. Čeprav je „podajal samo nekatera mnenja posameznikov na tem zborovanju“, so bila značilna za vzdušje, ki vlada trenutno med vodilnimi funkcionarji

te stranke, saj je vse usmerjeno v ločevanje eno- in dvojezičnih učencev!

Ščuvanje proti skupni šoli!

Skupno učenje nemškogovorečih enojezičnih otrok z dvojezičnimi je tam nekdo primerjal z „neprostovoljnimi kajenjem nekadilcev med kadilci“! (Spontano je eden izmed novinarjev vprašal, če torej dvojezični pouk povzroča raka?). Na „Grenzlandkonferenci“ pa je bilo tudi ugotovljeno, da „stalne zahteve Slovencev povzročajo med slovenskimi šolarji nezadovoljstvo“, kar pomeni, da se otroci vzgajajo **proti državi** (tega se Scheucher in Uster na tiskovni konferenci nista upala ponavljati). Ped. novinarji pa je Harald Scheucher med drugim tudi povedal, da je bil dan tudi predlog naj se delijo po ločitvi enojezičnih in dvo-

jezičnih otrok tudi združenja staršev. Kot „informacija“ je še dodal, da bi v tem primeru pač morali spremeniti tozadevni zvezni zakon!

Kot da bi hotel potrditi trenutno övp-jevsko napadalnost proti manjšini, je Scheucher – kljub temu, da je pred kratkim še zatrjeval, da se v šolskem vprašanju še ne spozna – govoril o tem, da menda „dobivajo slovenski učitelji prednost“, in da se bo treba baviti v bodoče tudi z načinom verouka na južnem Koroškem!

S tem prvim obširnejšim nastopom v šolskem vprašanju je Scheucher potrdil, da ljudska stranka nima niti najmanjše pripravljenosti upoštevati težnje slovenske narodnostne skupnosti po ohranitvi skupne šole in izobrazbe. Še več, z ločevanjem združenja staršev, z namigovanjem na verouk in s ponavljanjem najhujših šovinističnih predsodkov (primerjanje kajenja s skupno šolo) nakazuje nemškimi nacionalistom kako se je treba „elegantno“ in polagoma približati apartheidu podobnim razmeram.

S svojim nastopom pa je novi predsednik ljudske stranke tudi potrdil, da ga Leopold Wagner res „ne more potistniti v levi kot“.

Občine spodnje Koroške:

„Ne odrežite nas od avtoceste“

V sklopu avtoceste Dunaj – Celovec sta predvidena med drugimi tudi od- in dovoza v Šentandražu in Grebinju. Tam pa naj bi se povezava z avtocesto prenehala, se pravi, da spodnja Koroška, cela pliberska regija ne bi bila povezana s to glavno prometno žilo. Zato so vse frakcije pliberskega občinskega sveta soglasno sprejele na zadnji seji resolucijo, v kateri zahtevajo od ministra Übleisa, da zgradijo preko Lipice (Lippitzbach) most, tako da bi bila tudi pliberska regija povezana preko nepreki-

njeno izgrajene ceste z avtocesto (potreben pa je za to samo most, saj je ostala cesta dvopasovna – to pomeni, da ne bo potrebna razširitev).

Pri torkovi tiskovni konferenci je med drugimi potrdil tudi vodja pliberske EL Mirko Kumer, da gre za to, da spodnja Koroška ne bi utrpela izgub: ne na področju splošne gospodarske povezanosti z ostalim delom Koroške in Avstrije (pa tudi preko meja), kakor tudi na področju letnega in predvsem zimskega turizma ne. Pri tiskovni konferenci se je tudi pokaza-

Osnovni cilj: izboljšanje za vse šolarje!

Zvezna pedagoška komisija kaže več posluha za želje narodne skupnosti

V teh dneh je tudi pedagoška komisija, ki je v preteklih mesecih razpravljala o vprašanjih dvojezičnega šolstva, dala na voljo vmesno poročilo o opravljenem delu. Medtem ko poročilo pravne komisije lahko karakteriziramo kot suho birokratsko, kaže vmesno poročilo več posluha za življenjske interese prizadete narodne skupnosti. Poleg tega najavlja nadaljevanje posvetovanj in s tem več življenjskosti, ker se pač zapletena vprašanja ne dajo nikoli dokončno rešiti.

Vmesno poročilo pedagoške komisije sestoji iz več delov. Zanimivi sta predvsem dve prilogi poročila, ki ga v celoti zaključuje še obširnejša statistika o manjšinskem šolstvu na Koroškem. V drugi prilogi pedagoška komisija predstavlja „model asistenčnega učitelja“, ki ga je izdelal sodelavec centra za šolske poizkuse in za razvoj šolstva v Celovcu dr. Dieter Antoni. Izhodišča modela so zasnovana okvirno tako, da je možna njegova konkretizacija z vsemi dejavniki šolskega partnerstva (s starši, učitelji in šolsko nadzorno oblastjo). Osnovni cilj je, da se izboljša izobrazbena situacija za vse učence. Zato predvideva model skupni pouk v skupnem razredu ob strogem upoštevanju manjšinskega šolskega zakona za Koroško. Vse ukrepe v zvezi z modelom naj bi šolski partnerji načeloma skupno prediskutirali, izvedli in zagovarjali.

Pomembno se nam zdi, da mora imeti tudi asistenčni učitelj po tem modelu kvalifikacijo za dvojezični

pouk. Ta naj bi poučeval v sodelovanju in skupno z razrednim učiteljem 12 ur v razredu – od tega na teden 3 ure predmetni pouk, 7 ur nemščino / slovenščino, branje in pisanje ter 2 uri matematiko. Ostalih 9 ur pa bi poučeval razredni učitelj sam.

Pedagoška komisija daje modelu asistenčnega učitelja sledeče cilje:

- kvaliteten izboljšanje pouka za vse učence,

- ojačitev sodelovanja med šolo in starši v smislu krepitve šolskega partnerstva,

- posebno pozornost socialni integraciji z ozirom na specifični položaj dvojezičnosti,

- izdelavo posebnih učnih materialov,

- stalno dodatno in dopolnilno izobraževanje učiteljev, ki so vključeni v izvajanje modela.

Model asistenčnega učitelja naj bi preizkusili najprej na šestih šolah.

Z vidika predlogov in predstav slovenske narodne skupnosti velja reči, da model prevzema nekatere njene stare zahteve. Tudi pot šolskih poizkusov je smiselna. V ostalem pa more potrditi življenjskost modela edinole večletna poskusna doba. V tem smislu razumemo tudi napoved komisije o nadaljevanju posvetovanj.

Zastopniki političnih strank na Koroškem model osporavajo, rezultate dela komisije pa je deželni glavar Wagner diskvalificiral kot neuporabne. Z imenovanjem članov nove komisije „praktikov“ so koroške stranke izrekle nezaupnico vsem sodelavcem pedagoške komisije ter tudi ministru Moritzu, ki je komisijo sklical. Očitno koroški politiki potrebujejo komisijo, ki bo ugodila njihovim predstavam po ločevanju učencev na dvojezičnih šolah v smislu predlogov koroškega heimatdiensta in svoj bodnjaške stranke.

dram.

Novi predsednik ÖVP, Harald Scheucher, za izjasnitev v šolskem vprašanju ni potreboval napovedanih 100 dni. Odločitev za razdvajanje šolarjev je sprejel že po 50 dneh!

PREBERITE

na strani

- 2 Južna Afrika se pripravlja na preobrat
- 3 Spet bo literarna „koroška vigred“
- 4 Novosti iz pliberskega območja
- 5 Srečanje pravnikov iz Slovenije, Italije in Koroške v Bilčovsu
- 6 Bo ostal Uni-club brez strehe?
- 7 Skupna izjava „Kluba slovenskih študentov in študentk na Dunaju“ in „Strešne organizacije židovskih mladinskih organizacij v Avstriji“
- 8 Športne vesti

„Asimilacija je posledica političnih razmer“

To potrjuje sociološka analiza v knjigi „Doktor und Bauer“

„Asimilacija na Koroškem (in tudi na Gradiščanskem) ni posledica socialnih sprememb, ki jim je podvržena tudi manjšina. Asimilacija je posledica političnega pritiska.“ To je med drugim ugotovil Albert F. Reiterer na podlagi študija podatkov iz ljudskega štetja 1981. S knjigo „Doktor und Bauer“, ki jo je te dni izdal Slovenski znanstveni inštitut v založbi „Drava“, je to ugotovitev teoretično in s podrobnimi statističnimi podatki utemeljil.

Pričujoča knjiga iz vrste stvarnih razprav o manjšinskem vprašanju v Avstriji ne izstopa samo zaradi aktualnosti podatkov (primerjalna analiza sloni na statističnih podatkih ljudskega štetja iz leta 1981, ki so bili na voljo šele konec avgusta 1985!), temveč tudi po aktualnosti zaključkov. Že sam naslov knjige pove, da se je poleg kmeta, ki je bil vsa leta osnova slovenske narodne skupnosti, uveljavil v zavesti zavednega slovenskega prebivalstva tudi „doktor“. Po izobrazbeni strukturi je namreč skupina zavednih Slovencev (skupino ljudi, ki zatajijo materni oz. pogovorni jezik, seveda ni bilo mogoče raziskati) že prehitela nemškogovoreče prebivalstvo. To je razvidno predvsem pri deležu ljudi, ki so zaključili visokošolski študij. Neodvisno od dejstva, da ta izobrazba še vedno ni osredotočena na tehnične in gospodarske vede, signalizirajo ti podatki, da se slovenska narodna skupnost preko šolske izobrazbe skuša izkoptati iz dolgoletne gospodarske in politične podrejenosti.

Pri vsem tem je seveda boleče, da manjšina svoje mladine premalo usmerja v zaključek poklicne izobrazbe in da se močno drži tudi še diskriminacija ženskega spola v vrstah manjšine. Na vsak način vsebuje knjiga vrsto podatkov, ki bi morali služiti kot impulzi za sodobnejšo družbeno politiko slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Ko je Albert F. Reiterer, v okviru Slovenskega znanstvenega inštituta minuli ponedeljek predaval o svoji študiji, je med drugim ugotovil tudi to:

- iz zaposlitvene strukture je razvidno, da se dnevni „obrambni boj“ proti pripadnikom narodne slovenske skupnosti razvija v občinah; na občinah in v občinskih podjetjih je nastavljenih najmanj Slovencev;

- ljudem, ki se sami imenujejo „windische“, je v resnici spodletela asimilacija; socialno pa so še bolj potisnjeni ob rob kot pa slovenska manjšina;

- ker torej asimilacija ni „naravna“ posledica modernizacije družbe, temveč

posledica političnega pritiska, je tudi razumljivo, da se manjšini nasprotno sile zaletavajo v šolstvo, ki je za manjšino ključna točka;

- ob zaključku pa Reiterer poudarja, da „manjšinski problem“ sploh ni zgolj koroško vprašanje. Manjšinsko vprašanje je vseavstrijsko vprašanje, ki je tesno povezano z zavestjo o avstrijski narodnosti, ki se razlikuje od nemške (to vprašanje pa – kot kažejo razprave okoli Waldheima in Scrinzija –) danes pri delu Avstrijcev še niso povsem razčiščene).

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem vabi na

DELOVNI POSVET

leto po občnem zboru,

v soboto 26. aprila 1986 ob 9.00 uri v Mladinskem domu SSD, Mikschallee 4

Dnevni red:

1. politično poročilo predsednika dipl. inž. Feliksa Wieserja

2. akcijski program ZSO – dr. Marjan Sturm

3. razprava

4. aktualni trenutek dvojezičnega šolstva

- dr. Mirko Wakounig

- univ. prof. dr. Peter Gstettner

- Franc Kukovica

- dr. Avgustin Malle

5. razprava

6. sklepanje

Vabljeni so vsi udeleženci, ki so bili na občnem zboru minulega leta – vsi odborniki ZSO in vključenih organizacij.

OBČINSKA POLITIKA V ŽELEZNI KAPLI – OBČINSKA POLITIKA V ŽELEZNI KAPLI

Kapelški župan o slovenskih prispevkih:
„Nanje mi ni treba odgovoriti!“

Pri zadnji seji kapelškega občinskega sveta se je spet razvnela diskusija o dvojezičnosti pri občinskih sejah. In to že kar na začetku, saj sta zahtevala Jurči Pasterk (KP) in Pavli Dolinšek (EL), da lahko zaprisežeta v slovenščini. Tega pa župan Juvan (SP) tokrat ni hotel, saj ju je pozival, naj zaprisežeta v nemščini. To je bilo dokaj čudno, saj je bila zaprisega v slovenščini pri prvi seji novega občinskega sveta mogoča – in to ob navzočnosti okrajnega glavarja –, saj je ta možnost zapisana tudi v uradnem Koroškem občinskem listu (Kärntner Gemeindeblatt). Po trikratnem pozivu, naj zaprisežeta v slovenščini, sta oba odbornika zaprisegla v slovenščini: „Zapriseževa!“

Kdor je mislil, da je bil ta dogodek le spodrsrlaj, da je bila to le enkratna kršitev sklepa občinskega sveta („slovenščina je enakopravna nemščini“), se je zmotil. Že kar po zaprisegi se je odbornik Jurči Pasterk poslužil svoje materinščine, ko je protestiral proti temu, da občina vabila na sejo ni pravočasno dostavila. Nato je župan Juvan izjavil, da mu na prispevke v slovenščini ni treba odgovoriti, in da bi moral Pasterk svoj prispevek prevesti. Tega Pasterk ni storil, v razpravo o enakopravnosti slovenščine pa je posegel tudi odbornik EL Franc Smrtnik. Oba, Pasterk in Smrtnik, sta opozarjala na sklep občinskega sveta in na to, da mora ostati pravica do uporabe slovenščine tudi v občinskem svetu zjamčena. Na žalost v to diskusijo ni posegel nobeden drug odbornik, tako da je obveljalo Juvanova „zasebno“ mnenje. Le podžupan Stossier (SP) je kasneje pri obravnavi nekaterih točk dnevnega reda odgovarjal tudi na slovenske prispevke in vprašanja.

Kakor je pokazala ta zadnja seja kapelškega občinskega sveta, slovenščina – kljub sklepu občinskega sveta

– naj le ne bi bila enakovredna. Zato bo prav gotovo potrebno, da se bo vprašanje dejanske enakopravnosti slovenskega jezika – tudi pri občinskih sejah – še naprej diskutiralo. Tudi v občini sami!

Sicer je sklepal kapelški občinski svet o finančnem zaključku za leto 1985, proti kateremu je glasoval samo odbornik KPA Jurči Pasterk, ki je dejal, da je proti (sicer pozitivnemu) zaključku zaradi tega, ker so stroški za župana in občinsko zastopstvo (lani 620.000.- šilingov) vse previsoki. Nato pa je občinski svet sklepal med drugim tudi o zahtevi FP, da bi izgradili osvetljavo na cesti od grajskega mostu do Gobanceve žage. Stara zahteva, saj so jo stavili že večkrat poprej odborniki EL in KPA. Takrat je zahtevo večina odbornikov zavrnila, zdaj pa so sklenili proti glasovom EL, KPA in FP (mandatarji teh frakcij so zahtevali takojšnjo uresničitev), da izgradnje zdaj ne izpeljejo, ker primanjkuje denarja, da pa bodo odločali o nujnosti izvedbe potem, ko bo imela občina za to denar.

-ma

FPÖ-EL-KPÖ-v skupni „luči“

Še vedno smatram, da sta zdrava medsebojna kritičnost navznoter – to pogojujejo že medsebojne socialne razlike – ter usklajen in strnjen nastop navzven slej ko prej močna garanta za uspešno uveljavljanje interesov slovenske narodne skupnosti v našem dvojezičnem življenjskem prostoru.

To je tudi eden vzrokov, da do danes nisem javno odgovarjal na enostransko poročanje Našega tednika o občinski politiki v Železni Kapli, saj nisem maral vlivati olje na žerjavico tistih, ki jim najbolj rase greben ob naših medsebojnih razprtijah in ki bi še danes najraje videli, da nas bi vse skupaj hudič vzel. Ker pa si občinski mandatarji EL in KPÖ v Železni Kapli kar naprej privoščajo „spodrsrlaj za spodrsrlajem“, in je njihovo poročanje v tisku tudi temu primereno, se čutim prisiljenega, da posredujem koroški slovenski javnosti tudi nekaj informacij in stališč slovenskih odbornikov v socialistični frakciji, tako da si bo moč ustvariti bolj objektivno svojo sliko o občinski politiki v Železni Kapli.

● Občinski svet je na seji 20. 12. 1985 sklenil v pritličju občinskega urada inštalirati dvojezičen kazipot. Proti temu je glasoval edinole odbornik FPÖ, ki je menil, da samo nemški kazipot popolnoma zadošča potrebam. Socialistična frakcija je na seji, dne 10. 4. 1986 morala zavrniti predlog o izgradnji cestne osvetljave, ker v letošnjem proračunu ni predvidenih financ za leto in ker so tokrat druge naloge v ospredju. Predlog pa, ki ga je dal prav tisti odbornik FPÖ-ja, ki se je prej kot edini izrekel proti dvojezičnim napisom v občinski hiši, pa so podprli odborniki EL in KPÖ.

● Občinski svet je dne 20. 12. 1985 odklonil predlog EL, ki je med drugim predlagal, da se kulturnim društvom podpora „poviša“ na 3.000.- šil., kar bi v resnici pomenilo znižanje podpore nekaterim društvom. Ker sem tozadevno spomnil na dejansko situacijo pri društvenih podporah in na paradoksnost ponesrečenega predloga EL, sem moral nato začuden v Našem tedniku brati, da sem „po nepotrebnem“ nekaj bleknil.

● Občinski svet je na predlog občinskega predstojništva dne 20. 12. 1985 soglasno sklenil, da se odkrije na ljudski šoli na Obirskem spominska plošča mojemu prijatelju, kulturno-političnemu delavcu in pesniku Valentinu Polanšku. Na slovenski kulturni praznik februarja sta domači prosvetni društvi Obir in Zarja priredili proslavo v spomin Valentinu Polanšku, ki pa se je niso udeležili ne odbornik KPÖ, ne odbornika EL.

Primerov, ki bi jih mogel naštetati še več, ne bom komentiral, ker si bo vsak sam lahko ustvaril svojo sliko, želel pa bi, da bi v prid nas vseh, vsak občinski mandatar s tisto resnostjo in odgovornostjo opravljal svojo javno funkcijo, da sad tega ne bodo frakcijska prepiraštva, pač pa zdravi družbeni temelji, na katerih bo za nami tudi naša mladina mogla graditi svojo bodočnost.

Miha Kuchar
Železna KaplaO literaturi Hrvatov,
Slovencev, Čehov in
Madžarov v Avstriji

Naslednji teden (24. in 25. aprila 1986) bo na Dunaju izvedel „Ludwig Boltzmann inštitut za novejšo avstrijsko zgodovino“ skupaj z „Dunajskimi mestnimi knjižnicami“ simpozij o literaturi narodnostnih skupnosti v Avstriji. Prireditelj bo v knjižnici „Haus des Buches“, 1080 Dunaj, Skodagasse 20.

Uvod v simpozij bo pripravil univ. prof. Norbert Leser; o madžarskih literarnih vprašanjih v Avstriji bo govoril dr. Ferenc Gálambos; o jezikovnih, literarnih in časnikarskih vprašanjih Hrvatov bodo govorili univ. prof. Radoslav Katičić, dr. Herbert Gassner in Peter Tyran; o medvojni in povojni literaturi in o založništvu pa bodo predavali dr. Franci Zwitter ml. in univ. prof. dr. Matjaž Kmecl ter Lojze Wieser; o češki literaturi pa bosta govorila Karel Matal in Ladislav Mnačko.

Nad 3.000
demonstrantov
proti neonacizmu

Akcijski komite proti oživiljanju (neo)nacistične miselnosti je preteklo soboto na Dunaju organiziral protifašistično demonstracijo, katere se je udeležilo nad 3.000 ljudi. Antifašisti so zahtevali prepoved neonacističnih organizacij ter preprečitev kandidature skrajnega desničarja Scrinzija pri volitvah za državnega predsednika. V petek so se delegati akcijskega komiteja – med njimi tudi član KSŠS/D – zglasili na notranjem ministrstvu.

Predstavnike komiteja je sprejel sekretar notranjega ministra, dr. A. Rudas. Aktivisti antifašističnega komiteja so ga seznanili s cilji in zahtevami akcijskega komiteja ter se pozanimali, kako misli notranje ministrstvo ukrepati proti pojavom starega in novega fašizma v Avstriji. Ustavno sodišče je jeseni lanskega leta ugotovilo, da morajo državni organi v območjih svoje odgovornosti brez vsakih pridržkov ukrepati proti neonacističnemu delovanju. Pri tem ne potrebujejo nobenih posebnih zakonov ali odredb – tozadevni predpisi v državni pogodbi popolnoma zadostujejo.

(dalje na 7. strani)

Južna Afrika: „Še vedno vladajo
„Hitlerjevi otroci““

Informacijski teden v Celovcu posvečen „črnemu kontinentu“

„Raje umrjemo, preden bi še naprej živeli kot sužnji.“ V tem stavku je Aziza Seedat, medicinka iz Južne Afrike in članica ANC (Afrikankega nacionalnega kongresa), strnila trenutno vzdušje med večino 20 milijonov črncev v Južni Afriki. Aziza Seedat je v torek v Celovcu v okviru 6. „Razvojno-političnega tedna“, ki je letos v celoti bil posvečen afriškemu kontinentu, pozvala avstrijsko javnost naj se še bolj zamisli v trenutni položaj v Južni Afriki. Kajti od mednarodnega bojkota zločinskega rasističnega režima je odvisno kako hitro se bo podrl ta nečloveški sistem.

Saj je zlom režima, za poznavalce tamkajšnjega vrenja, samo še vprašanje časa in nadaljnjih notranjih razvojev. „Reforme“ rasističnega apartheidskega sistema, namreč skoraj ničesar niso spremenile. Bile so samo kozmetične spremembe. 13 % belcev ima še vedno 87 % vsega bogastva oz. nad 80 % bogastva je v rokah treh monopolov. 22 milijonov črncev pa ima le 13 % zemlje. Še naprej vlada sistem apartheida strogega ločevanja po rasnih značilnostih, ki med drugim povzroča, da v takozvanih „bantustanih“ umira 50 % otrok mlajših od enega leta. Zastopnica južnoafrikankega ljudstva, Aziza Seedat, je dejala: „V Južni Afriki nimamo koncentracijskih taborišč, imamo pa bantustane, kjer se dnevno uresničuje takozvana „Endlösung“.“

Ljudstvo hoče politične pravice,
gospodarsko oblast in
socialno pravičnost

Zato ljudstvo, ki je politično zelo osveščeno, vedno bolj odločno zahteva politične pravice, ekonomsko oblast in socialno pravičnost. Pri tem jih tudi ne morejo več ustaviti vsakodnevne usmrtnice črncev, ki jih izvaja do zob oborožena rasistična policija. Čim kruteje zatira oblast, tem odločneje zahteva črnsko prebivalstvo mednarodne gospodarske ukrepe proti rasističnemu režimu. Nobelov nagrajenec škof Desmond Tutu je zato prejšnji teden zahteval od mednarodnega gospodarstva, da ukine svoje profitonojne odnose z južnoafriško državo, kajti to bi bilo najučinkovitejše sredstvo za ublažitev in odstranitev apartheida. Prav tako pa bi takšen bojkot prispeval k zmanjšanju števila žrtev, ki jih bo zahteval

upor večine prebivalstva. Kajti do upora bo prišlo, v to je prepričan tudi škof Tutu.

Tega se zavedajo tudi številni beli trgovci in črni predstavniki iz rezervatov, tkzv. „homelands“. Aziza Seedat je poročala, da je vrsta teh ljudi, ki obiskujejo eksilno zastopstvo ANC, da bi se pogovarjali o bodočnosti pod novo črnsko vlado, da je ta vrsta ljudi nepregledna. Glede te bodočnosti pod vodstvom črnkega prebivalstva pa je Klaus Wiesmüller (zastopnik anti-apartheidskega gibanja na Dunaju) v Celovcu dejal, da gotovo ne bo izrivala belega prebivalstva. Prav tako je novinarka Erica Fischer, ki je pred letom dni obiskala Južno Afriko zadrževala, da med črnici ni zasledila niti najmanjšega sledu okornega šovinizma napram belcem; pripovedovala je o izredno visoki politični osveščenosti zatiranega pre-

bivalstva. To je tudi zagotovilo, da so brez dvoma sposobni sami vladati sojo deželo.

Čeprav Avstrija obsoja rasistični režim, se je v zadnjem letu uvoz iz Južne Afrike pomembno povečal. To priča o tesni povezanosti avstrijskega gospodarstva z južnoafriškim režimom. Razveseljivo pa je dejstvo, da je uvoz sadja iz te rasistične dežele lani stagniral. To je viden uspeh protirasističnega vsakdanjega dela številnih političnih grupacij v Avstriji, ki so med prebivalstvom zagovarjali bojkot sadja iz Južne Afrike.

Trenutno se prebivalstvo brani zgolj z golimi rokami in kamni. Toda pripravljajo se na oboroženi upor.

„Imamo pravico ščititi
in gostiti tujce“

Tudi v Evropi rasteta razisem in sovraštvo proti tujcem. Nekateri države se zapirajo vedno bolj proti beguncem in tujim delavcem, desnokrajne stranke pa zastrupljajo vzdušje z rasističnimi parolami. V nekaterih evropskih velenostih so pretepi zaradi sovraštva do tujcev že na dnevnem redu. Zato raste na drugi strani tudi pripravljenost braniti eno izmed osnovnih človekovih pravic: pravico, sprejemati tujce, jih gostiti in ščititi.

Evropski komite za obrambo beguncev in tujih delavcev (CEDRI) v tej politični situaciji vabi na svoj tretji kongres, ki bo od 5. do 11. maja v

južnofrancoskem mestu Limas. Kot na lanskem srečanju, katerega so se udeležili tudi zastopniki koroških Slovencev, bodo udeleženci tega mednarodnega kongresa letos izmenjali izkušnje svojega protirasističnega dela, se medseboj informirali, spodbujali in načrtovali nove projekte za sodelovanje.

● Dr. Zdravko Inzko, ki je doslej bil kulturni ataše na avstrijski ambasadi v Beogradu, se te dni odpravlja v New York. Tam bo kot član stalne komisije pri Združenih narodih zastopal Avstrijo.

OBČINSKA
KRONIKA

Šentjakob

Tudi če je uporaba slovenščine še tako nedolžna, življenjska in vsakdanja, mora o slovenskih besedah sklepati občinski svet! To je stališče občinskega predstojništva v Šentjakobu. Kajti ko je na ponedeljkovi občinski seji občinski odbornik Franc Janežič (Socialno-gospodarska skupnost) vprašal župana, zakaj so na lanskem božičnem drevesu odstranili slovenska voščila za božični mir, je dobil od župana Janeza Grebla sledeči odgovor: po ovadbi so občinski delavci „shranili“ tablo s slovenskimi voščili, občinsko predstojništvo pa je na svoji seji 6. 3. sprejelo sklep, da bodo na bodočih božičnih drevesih voščila še naprej v nemščini, za slovenska voščila mora biti naslovljena prošnja na občinski svet, ki bo o tem potem razpravljala. Torej nič novega: uporaba slovenščine se duši s pravnim formalizmom in birokratizmom.

Do neenotnosti med frakcijami pa je prišlo tudi v vprašanju najemanja posojila za izgradnjo ljudske šole (otvoritev šole bo v soboto, 19. 4. 1986 dopoldne), Socialno-gospodarska lista, Ljudska stranka in svobodnjaki so zastopali mnenje, da je posojilo treba najeti pri domačih kreditnih ustanovah, medtem ko so socialisti predlagali deželni „Hypothenbank“. V tej zadevi bo odločitev padla pozneje, medtem se bo občina informirala pri deželni vladi o tozadevnih možnostih.

Borovlje

Župan Krainer je poročal o obisku delegacije občinskega predstojništva na Dunaju, da bi pridobila podporo za izgradnjo kanalizacije. Ni pa imela uspeha, kar pomeni, da bo morala občina najemati še naprej za to komunalno storitev bančne kredite z visokimi obrestmi – to pa seveda stroške za posameznike spet poviša.

Odbornik Volilne skupnosti mag. Peter Waldhauser je privolil dodatnemu proračunu za leto 1986 le s pridržkom, ker se je pri financiranju za skakalnice v Podnu zataknilo.

Globasnica

Ljudsko stranko moti dvojezični napis na občinskih avtomobilih. Njen frakcijski vodja Erschen se je pri seji občinskega sveta razburjal, da menda ta dvojezičnost pravno ni krita. Pa je pri seji pogorel, saj mu je župan Sadjak odvrnil, da je ta dvojezičnost na avtomobilih povsem logična, saj so tudi soglasno sprejeli sklep o namestitvi dvojezičnih napisov v Globasnici.

Nadalje so v Globasnici sklenili nakup EDV-naprave, pronicno napravo v Večni vasi, izgradnjo in asfaltiranje cest v Malo vas, Šteben in do športnega igrišča.

Škocijan

Potem ko je podal odbornik Gospodarske liste dipl. inž. Franc Koncila poročilo kontrolnega odbora o finančnem zaključku za leto 1985 – občina je zabeležila preostanek nekaj več od milijona šilingov –, so letni zaključek soglasno sprejeli.

Sklenili so tudi, da bodo asfalterali cesto v Horce, ter da bo občina prispevala 100.000 šilingov za gradnjo kabin za hokejiste.

V Celovcu:
Sejem
Prosti čas '86

Včeraj so na razstavišču v Celovcu (vhod St.-Ruprecht-Str.) odprli letošnji sejem Freizeit '86 – Prosti čas '86, ki bo trajal do prihodnje nedelje, 20. aprila. Gre torej za širok prikaz artiklov za uporabo v prostem času, na potovanju in dopustu.

Na skupno 25.000 kvadratnih metrih 370 razstavljalcev prikazuje svoje izdelke, primerne za uporabo v prostem času. Ponudba je zelo bogata, saj obsega izdelke za vodni šport kot so čolni in vsa druga oprema, orodje za brkljanje, avtomobilske priklole za campiranje, elektroniko kot je HiFi in video, orodje in pripomočke za modelarstvo in seveda vse kar je potrebno za razne vrste športne opreme. Na sejmu so obiskovalcu na voljo številne informacijske službe za dopust in potovanja in druge kreativne možnosti oblikovanja prostega časa. Zato so na razstavi močno zastopane modelarstvo, igre vseh vrst in seveda šport, pri čemer gre tudi za predstavitev tovrstnih organizacij in združenj.

V okviru sejma potekajo tudi razne prireditve, namenjene zabavi, modi, vrhunskemu športu, srečanju folklornih skupin in modernemu plesu.

Prireditelji pričakujejo, da bo sejem Prosti čas '86 tudi letos obiskalo okoli 30.000 ljudi s Koroške in drugih sosednjih dežel.

„KÄRNTNER FRÜHLING“ – KOROŠKA VIGRED: Festival avstrijske literature

Organizator lanskega literarnega festivala „Kärntner Frühling“ – Koroške vigredi Del Vedernjak, je pretekli ponedeljek predstavnikom tiska obrazložil spored letošnjih prireditev, ki se bodo oz. se že odvijajo v koroškem glavnem mestu – v Celovcu.

Poznavalci vedo, da je prireditev „Kärntner Frühling“ bila zasnovana kot protiutež literarnemu tekmovanju za Bachmannovo nagrado in da je v teku devetih let iz prvotnega „provokantnega“ značaja prerasla v vsestransko priznana literarno gibanje. Seveda je organizator Vedernjak v teh letih bil tarča hude kritike, včasih tudi načrtne, ki pa je s strani organizatorja nemalokrat bila tudi izzvana. Cilj je vsekakor bil dosežen, čeprav so se v dogajanje vpletali konflikti – posebno finančnega značaja, in je zaradi tega festival enkrat celo izpadel.

Tokrat Vedernjak nima – vsaj ne večjih – finančnih problemov, ker ima za načrtovane prireditve na razpolago gotovo vsoto, ki jo je dal na razpolago kulturni minister Moritz, sicer pa bodo na prireditvah pobirali vstopnino. Tu je treba še zapisati, da je Vedernjak v prireditve vedno vključeval tudi koroške slovenske avtorje (Ferk, Zidar). Žal pa „Kärntner Frühling“ – Koroška Vigred, razen dodanega prevoda naslova prireditve, izgublja prvotno dvojzličnost zlasti, kar zadeva spored in ostali tiskovni material. Nastop znane pesnika **Erich Frieda** bo potekal dvojzlično; nekaj njegovih pesmi bo v slovensčino prevedel Andrej Kokot, interpretiral pa Marijan Srienec. Prireditve bo v petek, 2. maja 1986 ob 19.30 uri v Slomškovem domu v Celovcu. Nadalje bo v prvo „Pisalnico akademijo“ vključen tudi koroški slovenski pisatelj. Prireditve se bo odvijala v dveh etapah od 16. do 21. in od 21. do 27. aprila 1986 in sicer v Auli slovenici v Celovcu, prizorišče ostalih prireditev pa bo kulturna taberna Pri Joklu in Mohorjeva knjigarna.

Podrobne termine prireditev je organizator razposlal na vse pisce na Koroškem in preko nje, kulturnim ustanovam in društvom, razvidni pa so tudi na posebnih lepkih, nameščenih na ustreznih mestih.

Po imenih kot so Fried, Grass, Pevny, Fischer, Jonke, Ebner in druga razberemo, da je organizatorju uspelo pridobiti

Odlikovanje

Med kulturniki, ki jih Zveza kulturnih organizacij Slovenije počasti z „Odličjem svobode“, sta letos bila tudi naše dva zaslužna kulturna delavca **Andrej Wieser** iz Borovljah in **Janez Lesjak** iz Vrbe ob Vrbskem jezeru.

„Odličje svobode“ so jima podelili za delovanje na področju amaterske kulturne dejavnosti. Kot znano je Andrej Wieser bil dolgoletni predsednik SPD Borovlje in s tem organizator kulturnega dela v Borovljah, medtem ko je Janez Lesjak znan kot predsednik SPD „Drabosnjak“ na Kostanjah in ima velike zasluge za ureditev tamošnjega kulturnega doma. Odlikovancema iskreno čestitamo!

znane in odlične pisce, ki bodo gotovo pritegnili tudi večje število ljubiteljev literature in v večjem številu obiskovali letošnji festival literature v Celovcu.

Posebej še opozarjamo na literarni večer, ki bo potekal pod geslom „ACHTUNG GRENZE! POZOR MEJA“, ki bo v sredo 7. maja 1986 ob 19.30 uri Pri Joklu, tedaj bo namreč na sporedu branje pisateljice Jeanni Ebner in bo predstavljen tudi slovenski prevod njene literature, v kateri se ukvarja s problemi meja.

Gostovanje

Dramska skupina Slovenskega prosvetnega društva „Srce“ iz Dobrole vasi je pred dnevi gostovala v Sloveniji. Nastopila je v Predvorju pri Kranju, kjer so jo v skoraj povsem polni dvorani kulturnega doma domači gledalci lepo sprejeli. Predvorčanom so se predstavili z igro Lucija, ki so jo pripravili ob 80-letnici društva. Pri pripravi te igre je dramski skupini iz Dobrole vsi priskočil na pomoč režiser Silvo Ovsenk iz Kranja, ki sicer pogosto sodeluje z amaterskimi gledališniki s Koroškega.

L. S.

Ljubljanski šolniki obiskali Koroško Gašperjeva bralna značka zbližuje Slovence na obeh straneh meje

Na enodnevi strokovni ekskurziji po Koroškem je prejšnjo soboto okoli sto ravnatelj iz območja Ljubljane spoznalo dele južne Koroške, bilo seznanjeno s šolsko stvarnostjo pripadnikov slovenske manjšine in prisrčno pozdravilo novega dopisnega člana Slovenske akademije znanosti (SAZU) s Koroške pisatelja Florijana Lipuša. Izlet je organiziral sosvet Gašperjeve bralne značke pri osrednjem odboru Koroških partizanov v Ljubljani skupaj z zavodom SR Slovenije za šolstvo.

Gostje, med katerimi so bili tudi organizator izleta Pavle Žaucer-Matjaž s soprogo, predsednik zavoda za šolstvo Peter Winkler in svetovalka Milena Markič, so najprej obiskali Gimnazijo za Slovence in Mladinski dom SSD v Celovcu. Ravnatelj Reginald Vospernik je goste seznanil s trenutnim delom gimnazije, medtem ko je bivši ravnatelj dr. Pavle Zablatnik govoril o nastanku te srednje šole in o delu prvega ravnatelja dr. Joška Tischlerja. Kot zastopnik – sedaj definitivnega – predsednika Karla Kircherja je dr. Valentin Inzko spregovoril o trenutnem stanju dvojzličnega šolstva ter izražal stališče deželnega šolskega sveta, da je treba dvojzlično šolstvo ohraniti in omogočiti, da se v bodočnosti pozitivno razvija. Konkretno je bilo tudi naglašeno, da so načrti za dvojzlično trgovsko akademijo že pripravljeni, nadaljnji razvoj pa je vprašanje politike.

Ob spomeniku Karla Prusnika-Gašperja v Kotmari vasi in med potjo so obiskovalci južne Koroške zvedeli mnogo

o zgodovini partizanstva na Koroškem in druge podrobnosti iz življenja koroških Slovencev. Med drugim jim je Kristina Brenkova, avtorica, ki je od prvih začetkov podpirala izhajanje Mladega roda, predstavila pionirje tega šolskega lista, učitelj Aichholzerja, Vouka, Velika in druge. Prav tako jih je bilčovski župan Hanzl Ogris seznanil z občinskim življenjem v Bilčovsu, medtem ko jim je Bog-

Florijan Lipuš bere iz svojega dela „Odstranitev moje vasi“. Kulturni spored je zaokviril mešani pevski zbor „Zarja“ pod vodstvom Joška Wrulicha.

Kulturno pismo iz Slovenije

V torek sta avstrijska delegacija „Interesne skupnosti avstrijskih avtorjev“ (Interessengemeinschaft österr. Autoren) in delegacija pisateljev Jugoslavije v Ljubljani sprejeli sporazum o sodelovanju. Bese-

dilo sporazuma je napisano v slo-

venščini in nemščini, podpirala pa

(recimo: po dva pisatelja po 5 dni na mednarodnem srečanju na Bledu, en pisatelj 7 dni na stručnih večerih osterr. Autoren itd.) „Interesna skupnost avstrijskih avtorjev“ bo Jugoslovonom ponudila recipročen program. Vse to pomeni, da naj bi sporazum v naslednjih letih omogočil širši „pre-

času, ko Zvezo pisateljev Jugoslavije pretresajo silovite polemike o volitvah novega predsednika te organizacije. Podpis kaže, da kljub krizi, v katero je zveza pisateljev zašla, ker polovica republiških društev ne podpira kandidata Srbskega pisateljskega združenja Miodrada

Zgodovinski sporazum med avstrijskimi in jugoslovanskimi pisatelji

sta ga predsednika svojih organizacij: Milo Dor in Ciril Zlobec.

Sporazum ima več pomenov: jugoslovanske in avstrijske pisatelje „obvezuje“ oziroma „vabi“ k večjemu sodelovanju: med drugim npr. pravi, naj bi avtorji v svojih deželah na ustrezen način obveščali javnost o pomembnih pisateljskih jubilejih v sosednji državi in se bolj zavzeli za medsebojno prevajanje, v ta namen pa vzpostavili stike z založniki in predstavniki javnih občil, zlasti televizije. Sporazum predvideva izmenjavo piscev: jugoslovanska stran je npr. avstrijski ponudila program, po katerem bodo lahko avstrijski pisatelji samo v tem letu preživel v Jugoslaviji 63 dni in sodelovali pri različnih pisateljskih prireditvah

tok“ misli in ljudi, kar seveda na samo književno ustvarjalnost ne bi moglo vplivati slabo ampak narobe – „korist“ od sporazuma pa bi lahko imeli tudi bralci (več medsebojnih prevodov).

Sprejetje sporazuma ima še en zanimiv vidik: besedilo te meddržavne listine je tudi v slovenskem jeziku. Sam predsednik „Interesne skupnosti“ Milo Dor je dejal, da ga avstrijska stran sprejema z zavestjo, da je Avstrija dolžnica pri izpolnjevanju 7. člena državne pogodbe; s podpisom slovenskega teksta torej avstrijski pisatelji prispevajo svoj delež k uresničevanju te pogodbe.

Morda pa ni odveč, opozoriti še na nadaljnji pomen podpisa tega sporazuma: do njega je prišlo v

Bulatoviča. Delo v Zvezi pisateljev Jugoslavije vendarle poteka normalno, vsaj kar zadeva njene tekoče naloge. Te dni bo njena delegacija v Beogradu podpisala še en sporazum o sodelovanju: z delegacijo sovjetske pisateljske organizacije.

Poleg Mila Dora sta v avstrijski delegaciji bila še Peter Vujica in Nils Jensen, v jugoslovanski pa ob Cirilu Zlobcu še generalni tajnik Zveze pisateljev Jugoslavije Ivan Ivanji, Branko Hofman in Žarko Petan. Podpis je zbudil razmeroma veliko pozornost tukajšnjih javnih občil – upati je torej, da bodo Jugoslovani brali več prevodov avstrijskih del, in narobe, da bodo jugoslovanski avtorji lažje kot prej prihajali do avstrijskega občinstva. **Jože Horvat**

zadnjih petih desetletij, o tem kako se je skupaj z drugimi fanti in dekleti kot bajtarski sin vključil v antifašistični odpor, prein doživljal strahote svetovne vojne; kako je hrepenel po svobodi, tudi narodni, in kako je bil v povojnih letih težko razočaran, dokler ni marljivo delo prosvetašev ustvarilo temelje za trdno delovanje sedanjega društva. Govoril pa je tudi o tem, kako je šele določena gospodarska emancipacija omogočila samostojnejši nastop pripadnikov narodne skupnosti.

Solnike iz Ljubljane in okolice sta tajnik ZSO Marjan Sturm in podpredsednik Franci Kukovica seznanila s pomenom muzeja pri Peršmanu in s položajem v šolstvu, medtem ko je predsednik „Zarja“ Miha Travnik opozoril, da je Železna Kapla domača občina Karla Prusnika-Gašperja, Valentina Polanška in tudi Florijana Lipuša.

Prav Florijanu Lipušu pa je veljala posebna pozornost, saj je bil eden glavnih namenov tega poučnega izleta tudi srečanje z njim in skromna slavnost ob dejstvu, da je bil Lipuš lani imenovan za prvega dopisnega člana slovenske akademije znanosti, ki je pripadnik narodne skupnosti na Koroškem. V imenu zbolelega predsednika SAZU Antona Ingoliča je Bogdan Pogačnik spregovoril o pisatelju in človeku Lipušu. Pogačnik je mesto in pomen Lipuša za skupni slovenski kulturni prostor izpostavil morda prav z ugotovitvijo, da je Lipuš s svojim literarnim prodorom v svet uspelo nekaj nevsakdanjega: evropska javnost o slovenskem narodu in njegovem delu ni zvedela preko pisatelja iz Slovenije, temveč preko pripadnika slovenske narodne skupnosti, ki živi izven Slovenije.

Ivan Jan O resnični podobi škofa Rožmana

Kdo naj ob vseh izdajalskih dejstvih razume to „telovadbo“? In to iz ust posvečenih ljudi! Zlasti še, ker je škof Rožman sam večkrat poudarjal, da je najmanj 70 % Ljubljčanov v OF! Govoril je tudi, da „od Angležev ne pričakujem ničesar, kar so prostozidarji in protestanti, kar velja tudi za Amerikance. Ne pozabimo, da smo vojskujoča se cerkev in to bomo imeli za usodo pod vsakim režimom“ (opomba: glede Angloamerikancev je tik pred polomom mislil drugače!).

Ob tem in takem se nam utrinjajo različne ugotovitve. Spet in najprej ta, da je bil škof kot najvišji varuh vere in cerkveni dostojanstvenik odgovoren tudi za duhovno delovanje domobranstva pod Nemci. Dalje: proti komu je bil potreben silobran, če je bila večina ljudi v OF? Zakaj raje škof s svojim krogom ni prešel na stran ljudstva? A škof niti z besedico ni zavrnil ničesar, kar je v bistvu vodilo v nadaljnje podžiganje bratomorne vojne! Tudi zdaj iz nobenih ust, še najmanj iz škofovih, ni prišla kaka beseda o potrebi po boju proti

okupatorju, temveč so se vrteli samo okoli špekulacij o „posluževanju okupatorja“.

Vrsto dokumentov je ohranjenih, da je potem v 1944. letu škof Rožman pomagal na noge tudi gorenjskim domobrancem. Tu bo mogoče naštetati samo nekatere.

Z domobranstvom na Gorenjskem je bilo nekoliko drugače kot v Ljubljanski pokrajini in tudi ustanovljeno je bilo kasneje. Z ljubljanskimi domobranci in škofijo niso smeli imeti legalnih stikov, a imeli so jih vseeno.

Najprej je bil poslan iz Ljubljane s škofovimi navodili in blagoslovom vnet belogardist in domobranski organizator Slavko Krek, ki je bil nečak begunskega ministra dr. Mihe Kreka. Potem, ko je on prišel na Gorenjsko, so – seveda v sodelovanju z nemško policijo in gestapom ter z gorenjskimi klerikalnimi veljaki – domobranske postojanke začele naglo rasti. Škof je imel z gorenjskimi organizatorji, med katerimi so bili tudi gestapovski sodelavci, pogoste

stike preko poročil. Obveščali so ga dr. Albin Šmajd, Slavko Krek, Janko Soklič, Janez Ovsenk... Čeprav je po versko-duhovniški plati gorenjsko domobranstvo sodilo pod celovški škofijski ordinariat, je nekaj vojaških kuratov na Gorenjsko poslal sam škof Rožman. To so bili tudi pater Fortunat Zorman, Ivan Lovšin, Krč, Klobovs, Jože Cvelbar, dr. Pavle Robič, Lojze Duhovnik...

Iz Ljubljane so na Gorenjsko poslali v pomoč tudi 29 častnikov in podčastnikov.

Gorenjski domobranci so bili še bolj neposredno pod poveljstvom nemške policije in so se uradno tudi imenovali „Oberkrainer Selbstschutz“. Kaj so bili v resnici – čeprav so seveda imeli svoje račune, tako kot v Ljubljani – so povedali Rainer, Rösener, Krek ali Ovsenk kar sami. Slednji je rekel:

„Postojanke GD so bile v bistvu samo sestavni del oziroma pomožna policija gestapa, ali točneje povedano, posameznih gestapovskih izpostav.“

13

Gauleiter dr. Rainer pa je 3. decembra 1944 v Celovcu razglašal, da so na Gorenjskem ustanovili enote samoobrambe in se pohvalil:

„...ustanovil sem ‚Oberkrainer Selbstschutz‘, in prav jaz sem jim dal posebna navodila...“

Tudi Rösener je to potrdil:

„Slovensko domobranstvo je bilo podrejeno meni kot komandantu korpusa.“

Tako tudi gorenjsko domobranstvo, saj so ga proti koncu združili.

2) Glede domobranske prisega in škofovega odnosa do nje zadostuje, če navedem samo bistveno.

Škof dr. Rožman, kot je bilo že velikokrat zapisano in dokumentirano, je kar dvakrat prisostvoval prisegi domobrancev, kar še danes povzroča hudo kri.

Ti dve prisegi sta bili ob prisotnosti SS generala Rösenerja, njegovega štaba, generala Rupnika in domobrantskih oficirjev ter škofa Rožmana opravljeni na ljubljanskem stadionu. Prva 20. aprila 1944, kot Rösenerjevo darilo Hitlerju za 55. rojstni dan, druga pa 30. januarja 1945 na čast dnevu, ko je Hitler 1933. leta prevzel oblast! Ta navedba bi glede

na prostor zadostovala, toda vsaj nekoliko si oglejmo škofov delež pri tem.

Brez besedila prisega ne bo mogoče govoriti o potrebnem, zato si oglejmo ta tekst!

„Prisegam pri vsemogočem Bogu, da bom zvest, hraber in svojim nadrejenim pokoren, da bom v skupnem boju z nemško oboroženo silo, stoječo pod poveljstvom vodje velike Nemčije, SS četami in policijo proti banditom in komunizmu, kakor tudi njegovim zaveznikom, vestno izpolnjeval svoje dolžnosti za svojo slovensko domovino kot del svobodne Evrope.“

Za ta boj sem pripravljen žrtvovati tudi svoje življenje.

Tako mi Bog pomaga!“

Prisega ima torej vse potrebne elemente, hkrati pa je taka, kakršno je bilo gledanje in delo belogardizma in škofa zraven.

Tu je potrebno še navesti, da je škof sam – ne morda dr. Lenček kot najvišji domobranski kurat ali kdo drug – bral pred prisego mašo, pri drugi prisegi pa je samo prisostvoval. A kaj je v zvezi z njim tu pomembno? (se nadaljuje)

„Lušno je vigred“ v Kotmari vasi

S peštrimi sporedom je Slovensko prosvetno društvo Gorjanci minulo nedeljo pospremlilo Kotmirčane v vigred. Čeprav je isti dan še snežilo, se je v kotmirški šolski telovadnici razvilo toplo vzdušje na prireditvi, ki je bila letos pod geslom „Lušno je vigred“.

Uvod sta napravila domači mešani pevski zbor Gorjanci pod vodstvom Stanka Wrulicha in Alojz Angerer, ki

je predstavil občinstvu pesmi Franceta Prešerna, ki jih je le-ta spesnil v slovenščini in nemščini. Otroška in mladinska skupina Gorjancev, ki sta ju vodila Uši Schellander in Joško Pack, sta pokazali, da velja pozornost društva v Kotmari vasi delu z mladino. Kajti s štirimi pesmimi je petglava predšolska skupina pokazala, da korajžno stopi na oder in prepeva (predvsem mladinska skupina z zao-

kroženim instrumentalno-pevskim programom v več jezikih), da ima solidno znanje, ki mu radi prisluhnemo.

Toda mladi Gorjanci tudi radi zai-grajo. S tremi komadi („Rasti, rasti“, „Medvedek gre v šolo“ in „Sreča in nesreča“ avtorice Jane Milčinski) so pod vodstvom učiteljice Režike Iskra in Marije Wakounig pokazali, da je nekaj šisto mladih talentov, ki se z veseljem uživajo v vlogi vrtnarja ali medvedka. Pripomniti bi bilo morda le treba, da so trije komadi le preveč za tako prireditev.

Vigredno prireditev Kotmirčanov so zaokrožile še recitacije, pesmi in dve gostujoči skupini: Rauschelesee-Quintett pod vodstvom mag. Franza Schofneggerja in družinsko petje Scheriau (Familiengesang Scheriau) iz Kotmare vasi. Obe skupini sta spored popestrili z ubranim petjem, skupina Rjavškega jezera pa je dobro prijateljstvo podčrtala še s pesmijo „Pozimi pa rož'ce ne cveto“.

Korajžni, najmlajši „Gorjanci“, ki so zapeli pod vodstvom Ušije Schellander.

Loče – obračun pester kulture dejavnosti

Dne 12. t. m. je imelo SPD „Jepa-Baško jezero“ svoj redni občni zbor pri Pušniku v Ločah. Poleg oficijelne dela sta dala temu dostojen okvir še domači moški pevski zbor in predvajanje film po Prežihovi noveli: Boj na požiralniku. Okrog 50 društvenikov je bilo navzočih, osrednji kulturni ustanovi pa sta zastopala Tomaž Ogris in Nužej Tolmajer.

Po uvodnem pozdravu je sledilo tajniško poročilo, iz katerega je bila razvidna dejavnost društva čigar glavni činitelji so – moški pevski zbor, tamburaški ansambel, mladinska skupina iz Ledinc in vokalno instrumentalni kvintet „Jepa“. Pesmi odnosno glasbeni komadi le-teh so bili delno posneti na celovškem radiu. Otroški zbor, ki se je bil nekajkrat kar uspešno predstavil, trenutno nima vodstva. Delovanje se zrcali predvsem v koncertih, družbanih večerih, miklavževanjih, materinskih proslavah, športnih prireditvah, folklornih večerih itd. Omembe vredno je tudi branje pisatelja Turrinija v Ločah ob predstavi drame „Lov na podgane“.

Številna so tudi gostovanja naših skupin; med drugimi: tamburašev v Ženevi, Frankfurtu, Vidmu, po Jugoslaviji; moškega zbora v Millstattu, nekajkrat v Sloveniji ter kvinteta „Jepa“ v okviru kulturne revije v Vuze-nici ter po domačih krajih.

Članstvo je urejeno, le obiski naših prireditev nazadujejo in niso zadovoljivi. Pogrešati je tudi nekega primerne razmerja do nemško govorečih kulturnih skupin v občini, preko vseh predsodkov in različnih mnenj. Podpora s strani občine bi lahko bila večja, tako materialna, kot tudi ideelna, vendar so tozadevno tudi naša prizadevanja včasih pomanjkljiva. V celoti je položaj društva oceniti za stvarnega, okoliščinam primerne. Finančno stanje je v redu, proti razrešnici odboru ni bilo ugovora.

Stari odbor je bil z majhnimi razlikami v glavnem potrjen, predsedniško meso pa je prej ko slej potrebno pomladitve. Poleg generacijskega problema so tudi otenki dvotirnosti našega kulturnega delovanja na Koroškem nekam prisotni in stvari sami ne ravno koristni. Več čita

odgovornosti od dejansko celotnega odbora in manj ambicioznosti do medsebojnega, osebnega uveljavljanja bi bilo po mnenju predsednika Francija Černuta kar najbolj v prid društvu. V zaključnih besedah je izrazil upanje, da bo čimprej mlajši rod prevzel vodstvene posle in tako primerno prilagodil delovanje današnjemu času, da bo celotno delo potekalo na stvarni podlagi, ker je cena previsoka za vsako poigravanje.

V splošni diskusiji je bilo predvsem še govora o negativnem stališču občine do dvojezične skupine v enem izmed otroških vrtcev in odklonjene subvencije slovenski Glasbeni šoli; predlagani so bili prizivi na pristojnem mestu. Za zaključek se je še enkrat oglašil moški zbor in nato je sledil film, ki je dokaj odjeknil med zbranim občinstvom.

Novi odbor sestavljajo: Franc Černut predsednik, Štefan Rössmann podpredsednik, Joško Wrolich tajnik, dr. Janko Tischler ml. tajnikov namestnik, Mirko Singer blagajnik ter nadaljnjih 5 članov ožjega in 6 članov razširjenega odbora. F. Č.

Novosti s pliberškega območja

● V Šmihelu je pred nedavnim srečal Abrahama znani in priljubljeni trgovec Adolf Krivograd, mož, ki je s svojo pridnostjo, znanjem in vztrajnostjo skupno z ženo, takorekoč iz nič začel in kljub temu ustvaril trgovsko podjetje, kakršnih je le malo v našem kraju. Njegova podjetnost in pridnost sta znana, tako da njegovo ime jamči za kvaliteto, kar pomeni, da trguje solidno in pošteno. To je tudi povod, da je njegova trgovina zelo obiskovana, saj se pri Krivogradu dobi vse kar potrebuješ.

Jubilantu Adolfu Krivogradu ne bi prisodil, da je že 50 let star. Vedno je mladeniško razpoložen in vsestransko aktiven ter mož ponosa in zavesti k svojemu narodu. Poznamo ga kot vnetega zagovornika naših pravic in tako se razdaja za skupnost v zavesti, da bomo preživeli le, če bomo trdni in neustrašeni.

Jubilantu ob njegovem prazniku iskreno čestitam z željo, da bi se tudi v bodoče tako uspešno prizadeval za pravico, sporazumevanje in enakopravnost. Želimo, a bi še enkrat tako dolgo živel ter užival in delal za dobrobit naše skupnosti in za ohranitev naše domače slovenske besede.

● Nagelče – Libuče: Pred kratkim sta stopila v zakonski stan Danica Čik in Martin Mohar.

Nevesta Danica Čik izhaja iz znane pd. Kušejeve družine trpinov iz Libuče in je nastavljenka Posojilnice Pliberk; ženin Martin Mohar pa je doma v Nagelčah ter sin Pušnikovega očeta, kateri je prejel zlato partizansko odlikovanje Jugoslavije. Mohar je zaposlen v tovarni celuloze Obir.

Mlademu paru iskreno želimo sreče, zdravja, medsebojnega razumevanja in zdravega naraščaja. Želimo, da bi njuna skupna pot bila vedno čista kot sonce, in da bi pogumno stopala po stopinjah svojih prednikov za naše pravice.

● Drveša vas pri Pliberku: Pred nedavnim je ob vznožju Libuče na

svoji domačiji praznovala svojo 80-letnico Helena Polcer. Poleg sinov z družinami so jubilarntki prišli čestitat prijatelji in znanci, med njimi župan mestne občine Pliberk Franc Mikusch in predstavnik Posojilnice Pliberk, in Enotne liste Pliberk.

Kljub letom je jubilarntka še vsa mladostna in polna zanimanja za dogajanja doma in po svetu, še posebno za dogajanja, ko gre za pravice naše narodne skupnosti na Koroškem. Polcerjeva mati je šla s svojim možem trdo pot proletarcev-delavcev. Vedno se je prizadevala za pra-

v nedeljo 11. maja 1986

**IZLET V ZLOGLASNO
NACISTIČNO TABORIŠČE
MAUTHAUSEN**

Prijave: do 25. 4. 1986 na Posojilnici Pliberk, tel.: 0 42 35/25 83
Prostovoljni prispevki za vožnjo, za hrano skrbi vsak sam.

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ Pliberk in Posojilnica Pliberk priredita tudi letos ob obletnici zmage nad fašizmom

vice malih zatiranih. Kljub trdemu življenju pa jubilarntka ni obupavala in tožila, nasprotno s svojim značajem za pravično stvar je bodrila še druge.

Z neizmerno pridnostjo svojih delovnih rok in odpovedovanjem sta si z možem Tonejem postavila prijeten dom, v katerem sedaj uživata svoj zaslužen pokoj.

Jubilantka je rada obiskovala naše prireditev, zlasti tiste, na katerih smo izpričevali našo narodno zavest in pripadnost. Ob njenem prazniku želimo naši jubilarntki, da bi z možem še dolga leta uživala srečo in zdravje v njenem domu, na katerega naj vedno sije prijazno sonce, iz njega pa naj izžareva plemenita toplota Polcerjeve matere. ikej

Prireditve

SELE
**TEČAJ ZA OBREZOVANJE IN
CEPLJENJE SADNEGA DREVJA**
v soboto 26. 4. 1986 ob 8.00 uri pri Kuhlenu, Sele-Borovnica
Prireditelja: KPD „Planina“ in Slovenska kmečka zveza

DOBRLA VAS
V okviru 80-letnice SPD „Sree“, ponovitve igre
LUCIJA (Finžgar – Militarov)
v soboto 19. 4. 1986 ob 20.00 uri v Kulturnem domu v Dobrli vasi
Režija: Silvo Ovsenk

Slovensko šolsko društvo, otroški vrtec Škofiče in SPD „Edinost“ Škofiče vabita na
**VEČER STARŠEV z diskusijo na temo:
STARŠI – OTROCI – ŠOLA,
ENO-ALI DVOJEZIČNO**
v petek 25. 4. 1986 ob 20.00 uri v otroškem vrtcu Škofiče
Gost: univ. prof. dr. Peter Gstettner

PLIBERK
**VIGREDNI KONCERT
MEPZ „PODJUNA“**
v soboto 26. 4. 1986 ob 20.00 uri v gostilni Švarcl v Pliberku
Nastopajo: Stanjelski pavri
MEPZ „Podjuna“ iz Pliberka
Mlada Podjuna

MoPZ Kralj Matjaž, Posojilnica-Bank Pliberk in Naš tednik vabijo
ŠTIRIDNEVNI IZLET V ČRNO GORO – BEČIČI

od 8. do 11. maja 1986
8. maj: 2.45 Odhod iz Pliberka preko Dobrle vasi, Železne Kaple na Brnik
6.05 Polet letala v Črno goro (Tivat)
7.10 Iz Tivata avtobus do Budve (hotel-sko naselje Bečići na bazi polpenzion, vse sobe tuš, WC)
9. in 10. maj: kopanje, sprehajanje, izleti
11. maj: po zajtrku z avtobusom v Dubrovnik (proti čas za individualni ogled mesta) ter ob 23.00 uri odlet letala na Brnik
Pavšalna cena na osebo: 2.680,- šil.
Prijava je veljavna z vplačilom cene 2.680 šil., na konto 11572 pri Posojilnici-Bank Pliberk.

Podijska diskusija
KONEC GOSTOLJUBNOSTI
Kam z inozemci, azilanti in manjšinami? v petek 18. 4. 1986 ob 20.00 uri v Centru za izobrazbo odraslih, Celovec, Ginzkeygasse 2

Slovensko prosvetno društvo „Obir“ na Obirskem vabi na
REDNI OBČNI ZBOR
v petek 18. 4. 1986 ob 19.30 uri pri Kovaču na Obirskem
V okviru obnove zbora bomo predvajali slovenski film „Cvetje v jeseni“

TEMELJI ZAKONSKE IN Družinske sreče

● v soboto 19. 4. 1986 od 14.00 do 20.00 ure v farnem domu v Šmihelu
Prireditelja: KPD Šmihel in Referat za družine pri Katoliški prosveti
● v nedeljo 20. 4. 1986 od 9.00 do 16.00 ure v farnem domu v Šentjakobu
Prireditelj: Referat za družine pri Katoliški prosveti
Referenta: dr. Metka Klevišar, zdravnica iz Ljubljane in dr. Marjan Šef, duhovnik in zdravnik iz Ljubljane

CELOVEC
KVIZ za prehodni pokal v Modestovem domu
v petek 18. 4. 1986 ob 19.30 uri v Modestovem domu
Sodelujejo: Provincialna, Slomškov dom in Modestov dom

TEDEN SLOVENSKEGA FILMA

Šentjakob v Rožu:

● v petek 18. 4. 1986 ob 15. uri v kinu Janach – mladinski film „PASTIRCI“
● v petek 18. 4. 1986 ob 20.00 uri v kinu Janach – vzgojni film „Učna leta izumitelja POLŽA“

Čajna:

● v soboto 19. 4. 1986 ob 20.00 uri v kinu na Čajni film „PUSTOTA“

Predavanje:
„MOJA DARITEV – NAŠA DARITEV“
v četrtek, 24. 4. 1986 ob 19.30 uri v farnem domu v Selah
Prireditelj: župnik Valentin Gotthardt

KAZAZE
**POGOVORNI VEČER NA TEMO
„3. SVET“**
Večer bo oblikoval kpl. Pep Marketz. Mladinci iz okolice Kazaz, prisrčno vabljeni, da se zberete ob 20.00 uri v župnišču v Kazazah.

ŠMIHEL
CEPLJENJE SADNJE DREVJA
v soboto 26. 4. 1986 ob 13.00 uri pri Kučeju v Strpni vasi
Predavatelj: dipl. inž. France Lomberger
Prireditelj: KPD Šmihel in Slovenska kmečka zveza

Krščanska kulturna zveza v Celovcu vabi na
SREČANJE MLADINSKIH ZBOROV
● v nedeljo 20. 4. 1986 ob 14.30 uri v farni cerkvi v Škocijanu
Nastopajo: otroške skupine iz Podjune
● v nedeljo 27. 4. 1986 ob 14.30 uri v farni cerkvi v Šentilju
Nastopajo: otroške skupine iz Roža

Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ Železna Kapla vabi na
igro „KOMAJ DO SREDNJIH VEJ“
v soboto 19. 4. 1986 ob 20.00 uri v farni dvorani v Železni Kapli
Gostuje igralska skupina SPD „Danica“ iz Šentvida v P.

CELOVEC
NASTOP UČENCEV GLASBENE ŠOLE
v sredo 23. 4. 1986 ob 19.30 uri v Mladinskem domu SSD, Mikschallee 4
Prisrčno vabljeni!

Slovenski športni klub Obir vabi na
REDNI OBČNI ZBOR
v soboto 19. 4. 1986 ob 19.30 uri v hotelu Obir v Železni Kapli
Po obnem zboru sledi karate demonstracija in video-film o športni dejavnosti Kluba.

HODIŠE
OBČNI ZBOR SPD „ZVEZDA“
v soboto 19. 4. 1986 ob 20.00 uri pri Habnarju na Plešerki

DUNAJSKI KROŽEK
v petek 25. 4. 1986 ob 19. uri v gostilni Weidinger, Dunaj IV, Danhauserg. 3
Predavanje Petra Kovačiča iz Ljubljane
Revija 2000 in kulturni trenutek v Sloveniji
Po predavanju družabni del
Organizacijski prispevek znaša 140 šil.-gov

MENJAVA DENARJA

Stanje v četrtek 17. aprila 1986

Za 100 dinarjev dobite	4.00 šil.
Za 100 dinarjev plačate	5.25 šil.
Za 100 lir dobite	0.99 šil.
Za 100 lir plačate	1.05 šil.
Za 100 mark dobite	694.00 šil.
Za 100 mark plačate	710.30 šil.

Srečanje pravnikov iz Slovenije, Italije in Koroške v Bilčovsu

V dneh 4. in 5. aprila je bil pri Miklavžu v Bilčovsu protiobisk društva „Pravnik“ iz Trsta in strokovno srečanje pravnikov iz Slovenije, Italije in Koroške.

Srečanje je otvoril predsednik dr. Franci Zwitter ter opozoril na pomen takih srečanj in na nekatera skupna vprašanja pravne narodnostne zaščite, ki nas vse povezujejo pa tudi izživajo.

Dr. Grile je govoril o trenutni narodnostni problematiki na Koroškem.

Dr. Gerbec je omenil prvo družabno srečanje v Repentabru, zadnji dogovor v Portorožu in seminar študentov na ljubljanski pravni fakulteti ter se bavil tudi s problematiko medsebojnih odnosov in z raznimi organizacijskimi vprašanji.

Dr. Godnič je razpravljal o tre-

nutni organizacijski šibkosti društva „Pravnik“ in o nerazrešenih problemih s študenti in se drugače izrekel za sodelovanje in medsebojno povezavo.

Naslednjega dne 5. aprila je bil po pozdravnih besedah predsednika dr. Francija Zwitterja, strokovni del srečanja.

Najprej je predaval dr. Franc Gerbec o „temeljnih značilnostih novega zakona o deviznem poslovanju“ ter sploh o ekonomskih in kreditnih odnosih s tujino, nato pa je Janez Urhas govoril o nekaterih značilnostih ureditve blagovnega prometa in storitev s tujino.

Referatom je sledila živahna diskusija, ki je opozorila na nekatere nejasne in nezadovoljive ureditve, v kolikor nekatera vprašanja v novi zakonodaji sploh niso upoštevana.

Tozadevno sta dr. Franci Gerbec in minister dr. Lojze Ude obljubila definitivne odgovore odnosno pojasnitve v doglednem času.

Po kosilu so se sestali predstavniki posameznih društev na kratkem sestanku za rešitev nekaterih organizacijskih in programskih vprašanj. Sodelovala je tudi dekanica pravne fakultete Šelih-ova, ki je poročala o uspešnem poteku seminarja študentov v času od 14. do 16. marca s sledečimi sklepi oziroma dogovori:

1. V bodoče bo pravna fakulteta vabila na seminar direktno Kluba na Dunaju in v Gradcu ter forum v Trstu pri društvu „Pravnik“ (termin med 15. 3. in 15. 4. vsako leto).

2. Kot stalna ustanova bo dan pred kongresom pravnikov v Portorožu vedno sestanek z zamejskimi pravniki in organizacijami za koordinacijo sodelovanja in letnih akcij, zlasti za planiranje termina in vsebine letnega strokovnega (in družabnega) srečanja.

3. O lastnih prireditvah in aktivitetah naj bo stalna medsebojna informacija (vabila na zborovanja in tečaje)!.

4. Dr. Franci Zwitter je predlagal formiranje neke sekcije ali odbora za pomoč zamejcem pri njihovi borbi za uresničitev mednarodno-pravnih manjšinsko-varstvenih dokumentov (študij hitre ekspertize, strokovna mnenja itd.).

5. Tov. dr. Godnič je govoril o problemih tržaških pravnikov ter predlagal, da naj sodelujejo na strokovnih srečanjih tudi pravniki iz zamejstva z referati.

6. V krog za pripravo pravnega slovarja (v 11 jezikih) naj se vključujejo tudi pravniki-strokovnjaki iz zamejstva (pravna enciklopedija).

7. Zaposlovanje pravnikov!

„Srečanje v Hodišah“

Koroški Slovenci in pa sploh slovenska kultura na Koroškem, se močno prizadevajo ustvariti na Koroškem doborososedsko vzdušje in to ne le z besedami, temveč z dejanji. Najlažje pride do takšnih akcij seveda na kulturno-prosvetnem področju.

Eno izmed številnih slovenskih prosvetnih društev, ki se prizadeva ustvariti takšne dobrososedske odnose, je tudi Slovensko prosvetno društvo „Zvezda“ iz Hodiš.

V nedeljo je „Zvezda“ vabila na kulturno prireditev „Srečanje v Hodišah“, katere so se poleg domačih prosvetašev udeležili tudi hodiški župan Gottfried Schoffenegger, podžupan Walter Samonig, župan občina Otok Nikolaus Lanner ter predstavniki naših narodno-političnih organizacij.

Na lepo uspeši prireditvi so poleg domačega mešanega pevskega zbora „Zvezda“ sodelovali še dekliški zbor iz Sel, Barental-Trio in sosednji MGv Reifnitz (moški pevski zbor Ribnica). Bil je lep popoln dan poln pevskega užitka, ki nam bo ostal v prijetnem spominu.

skušali tedaj kompromitirati pred ljudmi vse naše akademike pa tudi nekatere avstrijske antifašiste. Tako tudi npr. sodnika Gregorija, ki je pozneje bil sodnik v Maier-Kaibitschevem procesu. Vsi so dobivali takšno delo, da bi se pri ljudeh očrnilo.

Vse to je seveda malo pomembno, zanimivo je bolj osebno, ampak dejstvo je, da smo vztrajali vsak pri svojem normalnem delu do zadnjega in da pozicij na Koroškem nismo zapustili do skrajnosti.

Kljub sprejemu pri Pawlovskem so se začela preganjanja posameznih vidnejših Slovencev. Iznali so Starca. Tudi Tischler je bil prestavljen in sicer sprva v Beljak, kjer so mu v gimnaziji priredili demonstracije. Vendar pa je bil kot zelo dober šolnik sposoben, da je s svojim osebnim nastopom paraliziral akcijo na gimnaziji. Kljub temu je pozneje končno moral oditi v Bregenz, za kar je neposredni povod bil nek spor po telefonu z Maier-Kaibitschem. Menda sta po telefonu govorila o nekem šolskem vprašanju, pri čemer mu je dr. Tischler nekaj odločno povedal in že jutridan je bil prestavljen v Bregenz.

Bilo je tudi nekaj slovenskih duhovnikov, ki si nikakor niso pustili dopovedati, da z glavo skozi zid ne moreš. Naj omenim primer župnika Polaka v Št. Lipšu – svoj čas je bil v Ameriki. Na prižnici je nekaj govoril proti nacionalistom, zato so ga poklicali na gestapo in mu grozili s koncentracijskim taboriščem Dachau, če ne bo odnehal. Bil je dvakrat pri meni in prigoval sem mu, naj se v tem položaju na prižnici vzdrži protinacističnih izjav. Dopovedoval sem mu, da v tem položaju nima smisla reševati načelnih vprašanj z idejnimi prijemi, ker nimaš opraviti z idejnim nasprotnikom, ampak z golo silo in z bikom se pa vendar nima smisla bosti

Poslovili smo se od odločne borke proti fašizmu Zofije Ules

Neizprosna smrt se je že kar nastanila na pliberškem območju in nam zopet iztrgala iz naše srede, tokrat zvesto narodno delavko in trpinko Zofijo Ules, rojeno Simon iz Libuče. Čeprav je pokojna že dalj časa bolela, je novica o njeni smrti prišla nepričakovano, ter boleče odjeknila po deželi.

Spet smo položili v grob zvesto članico naše narodne skupnosti, ki je svoje poslanstvo kot žena in mati zvesta svojemu poreklu, izpolnila v polni meri. Njej tudi veljajo Gregorčičeve besede: „...da ni dolžan storiti le to, kar vleva mu stan, temveč kar zmoreš, si storiti dolžan“.

Pokojna Zofija Ules se je rodila pred 73 leti kot ena izmed petih otrok bajtarskih staršev, ki so si morali služiti vsakdanji kruh kot dninarji – hlapi in dekle. Zofija je le kratko uživala družinsko toploto domačega ognjišča. Mater in neboljane otroke je zapustil oče in odšel v svet, ne da bi se brljal zanje. Zato se je morala mati pri kmetih udinjati za skromen zaslužek, da je na večer lahko dala lačnim otrokom večerjo. Družino pa je zadela še nadaljnja nesreča, ko jim je ogenj uničil skromni dom in so bili na cesti brez strehe nad glavami. To je privedlo tudi do tega, da so morali mladoletni otroci iti za pastirje in se tako prebijati skozi trdo življenje. Ta kruta odvisnost od drugih se je globoko zarila v Zofijino notranjost in jo napravila v prekaljeno delavko, ki je znala mojstrsko obvladati tegobe njene trde življenjske poti. Kljub trdotam življenja ni nikdar zgubila upanja, da morajo priti lepši dnevi. Navkljub vsem težavam, je vso skrb vložila v vzgojo svojih otrok v delavne in poštene člane naše narodne skupnosti.

Zaradi odpovedovanja in trpljenja navajena tegob, in v prepričanju da je le z borbo možno raztrgati verige krivičnega sistema, se je v zadnji vojni brez oklevanja povezala z narodnoosvobodilnim gibanjem in lahko rečemo, uživala na stvari, da končno lahko pomaga strgati okove krivice, katerim je bila izpostavljena. Razdajala se je za osvobodilni boj kot le redko kateri. Ni kazala strahu, pa čeprav je šlo včasih tudi za glavo. V Pliberku je kot obveščevalka vzpostavila obveščevalno mrežo na vse strani in zbiralala somišljenike za narodnoosvobodilni boj. Pri njej so se stikale vse kurirske vezi, pri njej je bila javka za vse tiste, ki so se odločili za boj proti fašističnemu zavojevalcu. Za partizane je v takratnem rjavem Pliberku organizirala prehrano ter v lekarni tudi zdravila in obveze za ranjene partizane. Zofija ni poznala strahu in prav zato je zmogla drzne akcije in to kljub temu, da gestapovski aparat ni počival. Vedno se je znašla in znala ukantiti nacistično soldatesko. Še posebno pa pliberške „Siegtreiberje“. Njene vezi in obveščevalna služba so bolj delovali kot telefon – še predno so pliberška policija in njeni hlapi krenili na lov na partizane, je že šlo na vse strani obvestilo, pazite se, policija pride. Zavzela se je tudi za dva angleška pilota, ki sta se s sestreljenega bombnika rešila s padalom. Skrila ju je in preskrbovala s hrano tako dolgo, dokler niso prišli partizani in ju spravili na varno. Srečna je bila, da je lahko pomagala, sicer popolnoma tujim ljudem, vendar ljudem, ki so se prav tako borili za svobodo in uničenje nečloveškega fašizma.

Po vojni sta jo oba, z njeno pomočjo rešena pilota obiskala in se ji še enkrat zahvalila za njeno smelo dejanje. Ona pa je v svoji skromnosti rekla, da je bila to njena dolžnost kot slovenska antifašistka. Šele po vojni v mesecu maju, ko so se uresničile želje milijonskih množic in ko je zasijala zlata svoboda, je Zofija Ules svobodno zadihala. Bila je srečna, da je končno zmogala pravica. Tistega maja pa sta se vrnila tudi brata Poldi, ki je bil partizan in Anza, ki je preživel taborišče smrti v Dachau-u. Bil je lep maj kot še nikoli poprej.

Po končani vojni pa je morala pokojna Zofija zaradi njenih zaslug za uničenje nacizma še mnogo pretrpeti. Vendar ni klonila, šla je svojo pot ponosno in v zavesti, da je bil njen boj pravičen.

Z mozem Tinotom sta v Pliberku upravljala malo vrtnarstvo, ki sta ga najela od tukajšnjega grofa. Počasi sta si z vztrajnostjo in pridnostjo zgradila na nekdanjem pogorišču nov dom, kjer sta na jesen življenja uživala svoj zaslužen pokoj.

Za vsa junaška in plemenita dejanja v času naše velike bitke za narodov obstoj,

ČESTITAMO

Na Bregu pri Rožku je pred dnevi obhajala 55-letnico Otilija Gabriel, odbornica KD „Peter Markovič“

Jubilantki ob njenem prazniku čestitamo z najboljšimi željami. Številnim čestitkam se pridružuje tudi EL Rožek.

pa je pokojna prejela tudi številna priznanja – častni znak za osvoboditev Avstrije, Priznanje Osvobodilne fronte; predsedstvo SFR Jugoslavije pa ji je podelilo Spominsko medaljo kot priznanje in hvaležnost za sodelovanje v času narodnoosvobodilne vojne.

To so le majhna priznanja za njeno plemenito delo. Vsega tega, kar je storila, se sploh ne da poplačati. Veliko njenega dela in doprinosa v zadnji vojni je zapisanega, veliko tega pa je odnesla za večno v grob. Bila je preskromna, da bi se ponašala s to stvarjo, ki jo je smatrala za svojo dolžnost.

Ko smo se poslavljali ob odprtem grobu od trpinke in velike žene našega časa in naroda, smo se poslavljali od nje skromno, kakor je bilo skromno vse njeno življenje. Pri tem pa moramo na žalost ugotoviti, da si nihče ni vzel potrebnega časa, da bi ob slovesu te zaslužne žene, izrekel za vse njeno plemenito delo pristrčno hvalo.

Plemenito srce naše sodelavke in borke je sicer prenehalo biti, spomin nanjo pa bo vedno med nami in v nas.

Žalujemo mu možu in svojem velja naše globoko sožalje.

ikej

Franc Petek SPOMINI

57

S Koroškega umakniti se nisem hotel, moja hči in sin sta tisti čas študirala in beg v Jugoslavijo se mi je zdel popolnoma neprimeren. Začel sem pač opravljati naložene vojaške dolžnosti, vendar pa jim moj način dela ni bil po volji.

Stvar je namreč bila ta, da sem moral kot zdravnik vojaške obveznike razporejati v kategorije po sposobnosti. Vodilni funkcionarji in pa uradniki so morali biti razporejeni v kategorijo A, sicer teh dolžnosti ne bi smeli opravljati. Jaz pa sem se držal svojih zdravniških pregledov. Bil je tukaj npr. »Standartenführer«, vodja okraja, ki bi kot tak moral imeti sposobnostno stopnjo A. Imel pa je protezo in jaz sem mu dal stopnjo B. Brž je prišel k meni vodja komisije in se kar za glavo prijemal zaradi moje odločitve. Nekaterim uradnikom sem seveda pomagal do njihove A stopnje. Prišel je k meni kak, ki je slabo videl, pa sem mu rekel, naj pride drugič, ko bo bolj jasno vreme kot pa je danes, ko je pretemačno in ko bom njegov vid lahko bolje ocenil. Delo v komisiji za nabor je vsekakor bilo takšno, da bi me pred ljudmi najlažje kompromitiralo. Ker pa z mojimi odločitvami kmalu niso bili več zadovoljni, sem po štirih tednih dobil odpustnico, na kateri je pisalo, da sem za nemško vojsko nesposoben in – spet sem bil doma. Na ta ali oni način so

na idejni način, z idejnimi argumenti. On pa žal teh nasvetov ni ubogal in je trmasto ponavljal: »Jaz se ne bom vdal, jaz se ne bom vdal!« Res je kmalu v pridigi zopet nekaj takega povedal in odpeljali so ga v Dachau, kjer je tri mesece pozneje umrl. Bil je starejši človek in moral tam nositi težko kamenje, česar seveda ni prenesel. – Moje gledanje je bilo to, da se proti sili ne da delovati drugače kot s silo, tiste pa žal tedaj nismo imeli na razpolago.

Žrtev novih razmer je postal tudi župnik Poljanec. Bil je zelo vehementen značaj in si je osebno pridobil zelo hude nasprotnike v svoji župniji. Ti so ga v novem položaju hoteli na vsak način uničiti. Nekdo mu je nasvetoval, naj pobegne in mu dal tudi tisti naslov, ki so ga pozneje dobili pri njem. V svoji naivnosti je Poljanec dal, da mu je kuharica zašila nekaj denarja v jopič. Nek Rabelj in pa gostilničar Mayer v Škocjanu sta ga baje ovadila in v Pliberku so Poljanca aretirali.

Seveda so našli pri njem zašiti denar. Vse pa je bilo samo povod, da so ga lahko zaprli. Poljanec je bil starejši človek in ni mogel več prenesti tega udarca, psihično je popolnoma propadel. Potem ko so ga izpustili, sem ga tudi še pregledal. Bil je vsekakor bolan, kaj pa je bil pravi vzrok njegovi smrti kmalu nato, ne morem reči. Bolehal je na ledvicah in verjetno je bil tudi prehlad, ki mu je to bolezen poslabšal, vzrok za smrt. Seveda pa je to samo moje mnenje in nikakor ne morem izključiti, da je bil res zastupljen. Takšne stvari se pa dajo le težko dognati. Res smo tedaj posredovali, da je nekdo prišel in preiskal njegovo kri, ampak kaj pozitivnega ni bilo najti. Zaprt je bil v Celovcu.

(se nadaljuje)

„Uni-club“ brez lastne strehe: Napredna kultura nezaželena?

Celovski „Uni-club“ je v resnih težavah. Umazana propaganda proti tej ustanovi demokratične, alternativne kulture se nadaljuje. Humbert Fink, pisec „Kronen Zeitung“ je s svojo gonjo proti „Uni-clubu“ (v predzadnji številki Slovenskega vestnika smo objavili odgovor „uni-cluba“ na Finkovo pisanje) očitno uspel:

Celovski mestni senat je namreč sklenil konec prejšnjega tedna, da ne bo izpolnil svoje obljube, dane „Uni-clubu“ in gledališkima skupinama „Klagenfurter Ensemble“ in „K. u. K. Experimentalstudio“. In to, čeprav je celovski kulturni referent Metelko zastopnikom „Uni-cluba“ še dva dni poprej zagotovil, da bodo rešili prostorsko vprašanje: vsi trije kulturni dejavniki bi morali najti streho v stavbi na koncu Lendkanala, za „Uni-club“ pa bi bila to možnost, najti potrebno novo streho za svoje delovanje, saj mora zapustiti prostore na univerzi še v tem letu.

Za četrtek je bila napovedana javna prireditev, na kateri naj bi razjasnili odgovorni mestni politiki in

zasotniki firme Schwarz und Kamper, ki je lastnica poslopja na Lendkanalu, vse načrte, na kateri naj bi predstavili javnosti tudi točen načrt projekta. Toda že v četrtek dopoldne je mestni senat sklenil, da obljube ne bo držal, da se ne bo udeležil s subvencijami pri projektu, ker so menda zahteve posestnikov previsoke. Zvečer tudi nobeden od politikov ni več prišel na diskusijo, zastopnik firme Schwarz in Kamper pa je izjavil, da se zastopniki mesta z njimi nikoli niso preveč anagažirano pogajali glede najemnine itd.

Torej je projekt na koncu Lendkanala „umrl“, „Uni-club“ – pa tudi obe igralski skupini – sta brez novega doma.

S tem je opis dogodkov sicer končan, potrebna pa je ocena. Upoštevati moramo namreč, da je globlji vzrok te brezbriznosti s strani odgovornih politikov napram „Uni-clubu“ prav gotovo močno politično obarvan. Kar spomnimo se tega, da „Uni-club“ nudi svojim gostom napredno, alternativno kulturo in da je zavzet za politično osveščanje. Tako je bil med drugim prireditelj že večkraterega solidarnostnega večera s koroškimi Slovenci, je bil nazadnje tudi gotitelj zasedanja „republikanskega omizja“, na katerem so razpravljali o pravem značaju „kandidata“ za mesto zveznega predsednika Scrinzija. In prav gotovo je to dejstvo prav tisti vzrok, zaradi katerega mestni (in tudi deželni) politiki ne kažejo pravega zanimanja, da bi to kulturno delo podprli. Vse bolj se zavzemajo pač za ogrevanje starih operet v mestnem gledališču, katero subvencionirajo kar s približno 80 milijoni šilingov letno. Za res alternativno, napredno kulturo pa jim je pol milijona preveč. Torej naj bi po volji mestnih „očetov“ „Uni-club“ pač prenehal z „neljubim“ delom...?

-ma

V okviru literarnega festivala „Kärntner Frühling – Koroška vigred“ bo znani pesnik

Erich Fried

(foto: Werner Ebenberger)

na posebnem literarnem večeru bral iz svojih del

v petek, 2. maja 1986, ob 19.30 v Slomškovem domu v Celovcu, 10.-Oktober-Straße 25.

Marjan Srienc bo bral nekatere pesmi Ericha Frieda, ki jih je v slovenščino prevedel Andrej Kokot.

Ob tej priložnosti bodo predstavili tudi „Celovško knjigo meseca“: DIE DA REDEN GEGEN VERNICHTUNG, Psychologie, bildende Kunst und Dichtung gegen den Krieg, katere avtorji so Erich Fried, Alfred Hrdlicka in Erwin Ringel.

Na literarnem večeru bomo slišali tudi pesmi, ki jih je Erich Fried posvetil manjšinski problematiki na Koroškem.

Kot soprireditelji vabijo na literarni večer še:

Krščanska kulturna zveza, Slovenska prosvetna zveza, Slovenski vestnik in Naš tednik.

Kletni prostori te hiše ostanejo še naprej „zaplankani“ in neizkoriščeni.

Priporočljive knjige iz „Kmečke knjižne zbirke“ v Slovenski študijski knjižnici

GARTNER Anica: *Obnova:* pripoved o dveh rodovih, živcih na treh kmetijah v hribovitem svetu. – Lj.: ČZP Kmečki glas. – 162 str.

KOROŠEC Ivanka: *Poti v znano:* zgodbe in črtice, ki obravnavajo kmečko tematiko. – Lj.: ČZP Kmečki glas. – 272 str.

LESKOVEC Karol: *Hudourniki:* opisuje življenje preprostega kmečkega človeka. – Lj.: ČZP Kmečki glas. – 200 str.

MUNIČ-PETRIČ Joži: *Bremena in radosti časov:* povest prikazuje pretresljive usode mladih ljudi, dekel in hlapcev. – Lj.: ČZP Kmečki glas. – 249 str.

PETERNELJ Jože: *Vrnitev:* slovensko pripovedno delo, ki obravnava kmečkega človeka iz prvih poveljnih let. – Lj.: ČZP Kmečki glas. – 380 str.

SIVEC Ivan: *Prve lastovke:* kronika resnične življenjske poti mlade družine, ki se je preselila iz mesta na kmetijo. – Lj.: ČZP Kmečki glas. – 269 str.

STRAŽIŠAR Magda: *Skrivač:* napeta povest s kmečko vsebino. – Lj.: ČZP Kmečki glas. – 371 str.

ŠAVER Lilijana: *Lov na metulje:* moderna ženska proza iz katere diha posebnost ženske usode. – Lj.: ČZP Kmečki glas. – 180 str.

ŠVAJNCER Janez: *Tam, kjer dom stoji:* roman o Lešnikovi kmečki družini iz Slovenskih gor, ki nevarno propada. – Lj.: ČZP Kmečki glas. – 299 str.

ZUPAN Janez: *Ljubezen po kranjsko:* kmečka zgodba iz neke vasi na Gorenjskem. – Lj.: ČZP Kmečki glas. – 199 str.

SŠK ima svoje prostore v Mladinskem domu, Mikschallee 4. Knjižnica dobiva od leta 1974-75 ves obvezni izvod SR Slovenije. Poleg tega zbiramo tudi tako imenovano avstrijsko slovenico. Knjige so zelo različne vsebine in so namenjene vsem starostnim stopnjam in poklicnim skupinam. Prav gotovo bodo tudi VAS nekatere zanimala.

Knjižnica posluje: v ponedeljek in torek od 10. do 18. ure
v sredo, četrtek in petek od 8. do 16. ure

VESELIMO SE VAŠEGA OBISKA

3,5 milijonov za „Turnerbund“: Javna podpora protiaavstrijskim silam!

Sklep avstrijskega športnega ministra Moritza, da odobri organizaciji „Österreichischer Turnerbund“ (ÖTB) za njeno zvezno telovadno srečanje (Bundesturntreffen), ki bo letos v Kremsu, 2,5 milijona šilingov ter za izgradnjo ÖTB-jevske „športne“ šole v Riedu še dodaten milijon, je ponovno oživil diskusijo o nemškonalnem ÖTB-ju. S tem v zvezi se stavlja vprašanje: Je ÖTB športna organizacija kakor vse druge?

Na to vprašanje je odgovorilo med drugim tudi že sodišče. Kurt Castka, glavni športni urednik komunističnega dnevnika Volkswille je zmagal v procesu proti ÖTB-ju, saj je sodišče dokončno odločilo, da piše glasilo ÖTB-ja „Bundesturnzeitung“ v neonacističnem, protiaavstrijskem duhu. Kdor pa je mislil, da bi bilo nato ustavno sodišče prepovedalo glasilo ÖTB-ja, se je motil. Obratno: „Bundesturnzeitung“ se še kar naprej opira na ideloške smernice ÖTB-ja, v katerih je na primer zabeleženo: „Od leta 1945 naprej določeni oblikovalci javnega mnenja zagriženo tajijo, da je Avstrija del nemške nacije... Nemci so postali leta 1945 svobodni, in še več kot to: svobodni kot ptice! Vsakršnemu zasramovanju in zasmehu, katerega je nemški narod deležen v filmih, na televiziji in v tiskovinah ploskajo prav ti skrivni povzročitelji in njihove marionete. Vsak psihiater bi tako bičanje samega sebe označil kot težko nevrozo.“

In tudi ÖTB „telovadi“ še kar naprej na isti liniji, saj hoče pokazati, kako se da pospeševati „nemška

skupnost“, skupnost „naroda, ki je zgodovinsko postal eno“. Torej tudi ÖTB odločno odklanja temelj avstrijske

DISSIDENTEN-PROZESS IN WIEN

! GEGEN LINKE POLITJUSTIZ !

FREIHEIT FÜR DIE

ANR

FEGT HINWEG DEN ROTEN DRECK

Neonacistične organizacije spet lepijo propagando na izložbe demokratičnih avstrijskih in slovenskih ustanov: so proti napredku, proti koroškim Slovincem in za svobodo neonacistov!

Ob stoletnici rojstva koroškega slovenskega socialista Antona Falleja Žalostna preobrazba koroške socialdemokracije...

Anton Falle se je rodil 25. marca 1886 kajžarski družini v Srejah pri Lipi (ob Vrbskem jezeru). Mladost je preživel v bednih razmerah takratnega časa; štirinajstleten je začel služiti pri raznih gospodarjih; pozneje se je kot delavec sam izobraževal ter se vključil v proletarsko gibanje kot sindikalist in pisec kritičnih člankov v tedanjem „Arbeiterwille“-ju. Kot socialistični aktivist je bil izpostavljen pritisku in zasledovanju v vseh režimih, ki jih je doživeljal v Avstriji: v monarhiji, v času klerofašizma in v času nacizma.

Po prvi svetovni vojni je bil sekretar socialdemokratske stranke za Beljak, od 1921 naprej tudi poslanec v avstrijskem državnem zboru. Od 1934 do 1944 je bil vodja ilegalno organiziranih koroških revolucionarnih socialistov. 15. januarja 1945 je podlegel nasilju fašistične zverine v koncentracijskem taborišču Dachau.

Anton Falle svojega slovenskega porekla nikoli ni zatajil. Njegova živ-

ljenjska pot in (narodnostna) usoda sta bolj ali manj značilni za pretežni del takratnega slovenskega koroškega proletariata. Izhajajoč iz slovenskih razmer, se nikoli ni znašel v slovenskem narodnostnem gibanju, saj je le-to bilo takrat (krščansko-socialno) strankarsko organizirano, delavstvu pa skrajno nenaklonjeno. Falle se je za časa plebiscita opredelil za demokratično republiko Avstrijo, sodeloval je celo v brambovskih bojih, a v okviru lastne stranke se je vedno spet izkazal kot zagovornik manjšinskih pravic in oster nasprotnik tistih, ki so Slovincem ali celo njemu pavšalno očitavali iredentizem. Enako je nastopal tudi v javnosti proti nemškim nacionalistom in fašistom. Svoje prepričanje je vnašal tudi v svojo publicistično in poslaniško dejavnost.

Obče znano je, da Falle v socialdemokratski stranki žal že takrat ni mogel podreti s svojimi nazori o enakopravnosti slovenske manjšine in

upoštevanju njenih državljanških pravic. Socialdemokracija je takrat že bila zabredla v nepremostljiva protislovja glede narodnostnega vprašanja. Slovincem je bilo tedaj kljub temu še mogoče, uveljaviti se v stranki ter aktivno soustvarjati njeno politiko. Falle je bil lahko Slovenec in kljub temu strankarski vodja, medtem ko današnji vodja koroških socialdemokratov Leopold Wagner poudarja, da ne zna besedice slovensko, ker hoče obveljati kot „pravi“ in tudi pri nemških nacionalistih priljubljeni Korošec. Koroška socialdemokracija se je pred šestdesetimi leti še zavzemala za zakonsko ureditev položaja slovenske manjšine, danes pa koroški socialdemokrati z Wagnerjem na čelu pridno sodelujejo pri demontaži naših narodnostnih pravic. Zgodovinski preobrati avstrijske socialdemokracije v zadnjih šestdesetih letih sicer niso bili „silni“, zato pa so se njena notranja protislovja tem bolj poglobila.

RADIO-TELEVIZIJA

TV AVSTRIJA 1

Petek, 18. 4.: 9.00 Poročila – 9.05 Fauna Iberica – 9.30 Ruščina – 10.00 Šolska TV – 10.30 Sobota, nedelja, ponedeljek – 12.10 Poročila in ozadja – 13.10 Poročila – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Niklaas, otrok iz Flandrije – 17.30 Levo od pingvinov – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Stari – 21.15 Modna revija z reklamo – 21.20 Anekdote po notah – 22.05 Grace Jones: One manshow – 22.40 Od Mao-a do Mozarta: Isaac Stern na Kitajskem – 0.10 Poročila.

Sobota, 19. 4.: 9.00 Poročila – 9.05 Angleščina – 9.35 Francoščina – 10.05 Ruščina – 10.35 In vedno vabi ženska – 12.05 Ukradena slika – 12.15 Priče časa – 13.00 Poročila – 14.25 Dunajske melodije – 15.55 Stvarstvo: drugi dan

Slovenska prosvetna zveza in
Mladinski dom vabita na

KONCERT „Glasbeni poleti“

ki bo v torek 29. aprila 1986 ob 19.30 uri v dvorani Mladinskega doma, Mikschallee 4 v Celovcu. Z novim programom nastopajo: Gabriel Lipuš (petje, kitara) Janez Gregorič (kitara) Jurij Opetnik (baskitara) Günter Lenart (petje, saksofon, klarineta) Robert Lenart (trobenta, percussion) Gert Prix (petje, orgle, klavir, sintesajzer, prečna flavta) Rolf Holub (petje, tolkala, kriklovka)

Vsi prisrčno vabljeni

– 16.00 Nils Holgersson – 16.25 Obiskovalci – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Kdo rokodelci z nami? – 17.30 Mr. Merlin – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Dva x sedem – 18.25 Najboljše iz serije „Weana Gmüat“ – 18.50 Župnik Josef Toriser odgovarja – 19.00 Avstrija danes z novostmi iz Južne Tirolske – 19.30 Čas v sliki in šport – 20.15 Dobrodošel v klubu – 21.50 Šport – 22.25 Otvoritev novega Casina v Bregenzu – 23.55 Poročila.

Nedelja, 20. 4.: 11.00 Ura tiska – 14.45 Zelena Minna – 16.10 Zrcalne slike – 16.25 Listamo v slikanici – 16.25 Tao Tao – 17.10 Vtisi iz Nove Zelandije – 17.35 Prometni klub za otroke – 17.40 Klub seniorjev – 18.25 Reklama – 18.30 Mi – 19.00 Slike iz Avstrije – 19.25 Govori župnik Franz Merschl – 19.30 Čas v sliki in šport – 20.15 Royalty – 21.15 The turn of the screw – 23.20 Nočni studio – 0.20 Poročila.

Ponedeljek, 21. 4.: 9.00 Poročila – 9.05 Fauna Iberica – 9.30 Kulinarčna Avstrija – 10.00 Šolska TV – 10.30 Dunajske melodije – 12.00 Iz Parlamenta – 13.00 Poročila – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Calimero – 17.30 Heidi – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Ponedeljski šport – 21.08 Kuharski mojstri – 21.15 Ceste San Franciscas – 22.05 Vojna bombnikov – 22.45 Horowitz v Moskvi – 0.45 Poročila.

Torek, 22. 4.: 9.00 Poročila – 9.05 Fauna Iberica – 9.30 Angleščina – 10.00 Šolska TV – 10.30 Avstrija II – 12.05 Ponedeljski šport – 13.00 Poročila – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Čebelica Maja – 17.30 Oddaja z miško – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Skrivnost Al Caponejeve kleti – 21.15 Skrivnost Al Caponejeve kleti (2. del) – 21.35 Capone – 23.05 Glasba za princa Evgena – 0.05 Poročila.

Sreda, 23. 4.: 9.00 Poročila – 9.05 Pisarna, pisarna – 9.30 Francoščina – 10.00 Šolska TV – 10.30 Zelena Minna – 11.55 Iz ptičjega sveta Avstralije – 12.15 S Konfucijem v leto 2000 – 13.00 Poročila – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Serija risank – 17.30 Kamen Marka Pola – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes z novostmi iz Južne Tirolske – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Pozna ljubezen – 21.45 Aktualni knjižni magazin – 22.30 Mladostna ljubezen – 23.55 Pisalna miza – 0.05 Poročila.

Četrtek, 24. 4.: 9.00 Poročila – 9.05 Pisarna, pisarna – 9.30 Dežela in ljudje – 10.00 Šolska TV – 10.30 Pozna ljubezen – 12.00 Moonlight – 12.05 Klub seniorjev – 12.50 Poročila – 12.55

Šport – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Sindbadove pustolovščine – 17.30 Skrivnostne globine – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Šale & glasba – 21.50 Zadrnja postaja mladost – 22.50 Sir Alec Guinness – 23.35 Poročila.

TV AVSTRIJA 2

Petek, 18. 4.: 16.20 Poldark – 17.10 Pomorske zgodbe – 18.00 Tedenski pregled – 18.30 Onednina linija – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Eugenio von Savoy – 21.00 Novo v kinu – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 Šport – 22.15 Buddy v Hong-Kongu – 0.05 Poročila.

Sobota, 19. 4.: 15.00 Dva x sedem – 15.25 Dragocenosti iz Avstrije – 15.30 Računalniški tečaj – 16.00 Iz Parlamenta – 17.00 Ljuba družina – 17.45 Kdo me hoče? – 18.00 Odbojka – 18.25 Nogomet – 19.00 Trailer – 19.30 Čas v sliki – 19.55 Novo v znanosti – 20.15 Skoraj poet – 22.50 Nevidni morilec – 0.25 Poročila.

Nedelja, 20. 4.: 9.00 Poročila – 9.05 Sto mojstrov – 9.15 Katoliška služba božja – 10.00 Orientacija – 10.30 Angleški film Ladykillers – 15.00 Športni popoldan – 16.55 Avstrijska ljudska glasba – 17.40 Velika desetorica – 18.25 Reklama – 18.30 Okay – 19.25 Novo v kinu – 19.30 Čas v sliki – 19.50 Primer za ljudskega odvjetnika – 20.15 Upor v Sidi Hakimu – 22.00 Dinastija – Denverski klan – 22.45 Sedem dni športa – 23.05 Proizvod deželnega studija Dunaj – 23.50 Poročila.

Ponedeljek, 21. 4.: 17.30 Mi ljudje – 18.00 Cesta Lindenstraße – 18.30 Attila Hörbiger – 19.30 Čas v sliki – 20.15 100 karatov – 21.08 Kuharski mojstri – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 Šiling – 22.05 Povratek Martina Guerre-ja – 23.55 Poročila.

Torek, 22. 4.: 17.00 Šolska TV – 17.30 Orientacija – 18.00 Policijska inšpekcija 1 – 18.30 Onednina linija – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Kaj sem jaz? – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 Cafe Central in poročila.

Sreda, 23. 4.: 17.00 Vedno ta televizija... – 17.30 Dežela in ljudje – 18.00 To je ostalo od dvoglavega orla – 18.30 Onednina linija – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Kavbojski način – 21.00 Novo v kinu – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 Inozemski report – 22.30 Oblomov – 0.35 Poročila.

Četrtek, 24. 4.: 16.25 Šport – Hokey – 19.00 Počitnice gospoda Rossija – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Poročila in ozadja – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.50 Klub 2 in poročila.

TV LJUBLJANA

Petek, 18. 4.: 9.00 Poročila z X. kongresa ZKS – TV Mozaik – 9.05 Tednik – 9.35 Puntarska pesem – 10.20 Z X. kongresa ZKS – 15.50 Z X. kongresa ZKS – 16.05 TV Mozaik – ponovitev dopoldanskih oddaj – 17.20 Beli Delfin, francoska nadaljevalka – 17.35 Z X. kongresa ZKS – 17.50 Merlin, nemška nadaljevalka – 18.15 Za učinkovito umsko delo, izobraževalni niz – 18.45 Risanka – 19.00 Danes – Obzornik ljubljanskega območja – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Kronika X. kongresa ZKS – 20.35 Avtomanija: Oblikovanje za sanjarjenje, angleška dokumentarna serija – 21.05 Bergerac, angleška nanizanka – 22.05 Dnevnik – 22.25 Cifra mož, jugoslovanski film.

Sobota, 19. 4.: 8.00 Poročila – 8.05 Oblaki, sonce, dež in veter – 8.20 Na črko, na črko, nanizanka TV Beograd – 8.55 X. kongres ZKS, prenos – 13.35 Poročila – 13.40 Pedenžep – ponovitev – 14.15 Kjer so lutke doma, dokumentarni film – 14.40 Slovenski ljudski plesi: Koroška – 15.05 Avtomanija: Oblikovanje za sanjarjenje, ponovitev angleške dokumentarne serije – 15.30 Cyran de Bergerac, ameriški risani film – 16.15 Lefkara, dokumentarna oddaja ciprske TV – 17.00 Titograd: P.J v roketu /Ž/ – Budućnost : Lokomotiva, prenos – 18.25 Na zvezi, oddaja za stik z gledalci – 18.45 Risanka – 19.00 Danes – turistični globus – 19.30 Dnevnik – 19.45 Vreme – 19.50 Zrcalo tedna – 20.15 Kronika X. kongresa ZKS – 20.45 Catlow, angleški film – 22.20 Propagandna oddaja – 22.25 Dnevnik – 22.40 Videogodba.

Nedelja, 20. 4.: 8.10 Poročila – 8.15 Živ žav – 9.05 Merlin, nemška nadaljevalka – 9.30 Domači ansambli: Veseli šentviščani – 10.00 Jasenovac: Srečanje mladih, prenos – 11.00 Večni klic, sovjetska nadaljevalka – 12.10 Ljudje in zemlja – 12.40 Poročila – 13.20 Nikola Tesla – nadaljevalka TV Zagreb – 14.35 Predstavitve 1. dela popevka za finale evrovizije v Bergnu – 15.10 Ko legende umirajo, ameriški

film – 16.55 Poročila – 17.00 V nedeljo popoldne iz Maribora – 18.45 Risanka – 19.00 Danes – ko še ne boli – 19.30 Dnevnik – 19.45 Šport – 19.53 Vreme – 20.00 Dosje, nanizanka TV Zagreb – 21.20 Tito – beseda in slika neke dobe, dokumentarna serija TV Zagreb – 22.15 Reportaža z nogometne tekme – Dinamo /ZG/ : CZ – 22.45 Športni pregled – 23.30 Poročila.

Ponedeljek, 21. 4.: TV Mozaik – 9.00 Zrcalo tedna – 9.20 Integrali, ponovitev – 15.40 TV Mozaik – ponovitev dopoldanskih oddaj – 17.25 Poročila – 17.30 Planinica – 17.45 Istranova, glasbena oddaja – 18.15 Ljudska glasbila iz Makedonije: Tambura – 18.45 Risanka – 19.00 Danes – Podravske obzornik – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Vihre vojne, ameriška nadaljevalka – 21.00 Aktualno: zdravje za vse do leta 2000 – 21.40 Proces, zahodnonemška dokumentarna serija – 23.10 Dnevnik.

Torek, 22. 4.: 9.00 Pred izbiro poklica: Metalurgija – 9.30 Človekovo telo: Kako se sporazumavamo – 10.00 Slikarstvo XX. stoletja: Ideja in fotostvarnost – 15.55 TV Mozaik – Šolska TV – ponovitev dopoldanskih oddaj – 17.25 Poročila – 17.30 Missa Brevis in D op. 63, mladinski pevski zbor RTV Ljubljana – 17.40 Vsa čuda sveta, otroška igra TV Beograd – 18.40 Risanka – 19.00 Danes – Koroški obzornik – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Delitev, predstava SSG Trst – 21.45 Proces, zahodnonemška dokumentarna serija – 23.15 Dnevnik.

Sreda, 23. 4.: TV Mozaik – 9.00 Nori malar, TV drama – 10.05 Miniature: Gradovi ob Krki – 15.55 Mozaik – ponovitev – 17.25 Poročila – 17.30 Desetnica – 17.45 Ko se korenin zavemo: Boj za življenje, dokumentarna serija – 18.45 Risanka – 19.00 Danes – Pomurski obzornik – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Rimsko zlato, italijanski film – 21.45 Proces, nemška dokumentarna serija – 23.15 Dnevnik.

Četrtek, 24. 4.: TV Mozaik – 9.00 Polarna lisica, japonski dokumentarni film – 14.10 Moskva: SP v hokeju na ledu – skupine A, (2,3), prenos 3/3 – 16.00 TV Mozaik – ponovitev – 17.25 Poročila – 17.30 Slovenske ljudske pravljice: Pastir in hudič – 17.45 Čirule – čarule: Čarobna plošče – 17.50 Slovenska ljudska glasbila in godci: Oprekelj – 18.15 Obramba in samozaščita – 18.45 Risanka – 19.00 Danes – Posavski obzornik – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Tednik – 21.10 Oppermannovi, nemška nadaljevalka – 22.10 Dokumentarec meseca: ponos staršev – 22.40 Dnevnik.

Nad 3.000 demonstrantov proti neonacizmu

NDP ni več pravna oseba...

S tem v zvezi je Rudas dejal, da je notranje ministrstvo že sprožilo nekaj ukrepov. Tako so bili do zdaj vsi eksekutivni organi seznanjeni z ugotovitvijo ustavnega sodišča, notranje ministrstvo je dodalo tudi ustrezna navodila za pravilno ravnanje svojih uslužbencev. Ministrstvo je devetimi organizacijam, o katerih sodi, da širijo neonacistično miselnost, odrekla status pravne osebe, kar pomeni, da kot organizacije ali združenja niso javno priznana – se pravi, da tudi ne smejo več javno nastopati ali organizirati prireditve. Ta ukrep velja za

Klub slovenskih študentov in študentk na Dunaju in Strešna organizacija židovskih mladinskih organizacij v Avstriji so avstrijsko javnost seznanili s to izjavo:

Braune Vergangenheit im Kommen?

Es ist noch nicht lange her, da feierte Österreichs Regierung den 40 Jahrestag des Sieges über den Faschismus und das 30-jährige Bestehen der II. Republik, die Unterzeichnung des Österreichischen Staatsvertrages sowie die Entstehung einer demokratischen und antifaschistischen Verfassung. Österreich stand anlässlich dieser seiner offiziellen Jubiläumsfeiern sowie im Sinne seiner Rolle als neutraler Staat im internationalen Rampenlicht des weltpolitischen Geschehens.

Ein knappes Jahr danach scheint unserer Staat und seine Regierung jedoch von der braunen Vergangenheit eingeholt und überrannt worden zu sein. Am 4. Mai will der ehemalige Nationalsozialist Dr. Otto Scrinzi für das Amt des Bundespräsidenten kandidieren. Tatsache ist (– und er selbst hat es hinlänglich dokumentiert –), daß

– sich Scrinzi nie von seiner NS-Gesinnung losgesagt hat;
– er sich bis heute noch nicht zu Österreich und seiner Nation bekennt;
– er als Sammelkandidat der deutschen nationalen und rechtsextremen Kräfte in Österreich auftritt und daß ihn diese in seinem Wahlkampf massiv unterstützen;
– durch die Agitation seiner Wahlhelfer (und auch durch ihn selbst) rassistisches, minderheiten- und ausländischerfeindliches, antidemokratisches und neonazistisches Gedankengut offene Ausbreitungsmöglichkeiten hat.

Wir sind über die Tatsache, daß seine Kandidatur von den österreichischen Behörden nicht verboten wird, nicht nur als demokratisch gesinnte Österreicher, sondern auch als Angehöriger von Volksgruppen, an denen der Fa-

schismus seine herrenmenschliche Vernichtungspolitik praktizierte, zutiefst entrüstet und betroffen. Wir fordern ein Verbot der NDP und die Nichtzulassung des von ihr forcierten Wahlkandidaten Otto Scrinzi sowie die Auflösung neonazistischer und minderheitenfeindlicher Organisationen.

Die anhaltende Auseinandersetzung um den Präsidentschaftskandidaten der ÖVP, Dr. Kurt Waldheim, verdient sicherlich auch eine kritische Beachtung. Einerseits wegen der Materie, die da zutage getreten ist, und vom ehemaligen UN-Generalsekretär so vehement verdrängt wurde und noch weiter verdrängt wird. Andererseits auch wegen der Unkonsequenz vieler seiner Kritiker, die sich zur NS-Vergangenheit Waldheims sehr wohl, zur Kandidatur des Alt-und-noch-immer-Nazis Scrinzi aber gar nicht äußerten. Und eine kritische Beachtung verdient sicher auch die Partei, die Waldheims Versteckspiel deckt. Die Anstrengungen der ÖVP, ihren Kandidaten als Opfer ausländischer Intrigen und Angriffe (welcher Kräfte wohl?) hinzustellen, finden unserer Ansicht nach einen unerhörten Höhepunkt in seiner auffallend gelben und somit einen unterschweligen Antisemitismus verbreitenden Plakatwelle mit der Losung: „Wir Österreicher wählen, wen wir wollen. Jetzt erst recht...“ Da gibt es also jemanden, der dies nicht will? Kommt demnächst auch schon ein konkretes Feindbild? Wir glauben, daß die ÖVP sich mit dem Fall „Waldheim“ schon genug Blöße gegeben hat – sie sollte für demokratische und antifaschistische Grundprinzipien unseres Staates aktiv eintreten.

KSŠS/D – Dachverband d. jüd. Jugendorganisationen in Österreich

(nadaljevanje z 2. strani)

NDP, ANR, Nationale Front, Grüne Union in še pet drugih organizacij. Rudas je dodal, da je ministrstvo v zadnjih mesecih zasleglo tudi nekatere izdaje publikacij, ki jih te organizacije razširjajo (Sieg, Halt).

...toda s svojo protizakonito dejavnostjo lahko nadaljuje?

Predstavniki akcijskega komiteja so te ukrepe označili kot prvi korak, nikakor pa ne kot zadovoljivo ukrepanje proti neonacistom. Tako je Rudas sam priznal, da notranje ministrstvo zaenkrat ni v stanju prepovedati izdajanja neonacističnih publikacij (razen če jih kdo deli pred šolami ali drugimi javnimi institucijami – v takih primerih ima policija zdaj možnost takojšnjega ukrepanja). Ravno tako ni mogoče prepovedati nadaljnja srečanja NDP-jevskih aktivistov in zborovanja, če niso prijavljena pod oznako „prireditve NDP“.

Antifašisti so zapustili ministrstvo po enournem razgovoru nekoliko razočarani, saj je jasno, da s formal-

nimi ukrepi ne bo mogoče napraviti konec oživljanju fašizma in neonacističnemu delovanju omenjenih organizacij. Da bi država ukrotila neonacistična jedra, bi morala načelno izvajati protifašistična določila državne pogodbe. Toda notranje ministrstvo in drugi državni organi se zaenkrat mislijo še narej izogibati načelnih ukrepov ter se skrivati za „gumijskimi“ paragrafi in formalizmi. Neonacistično drhal to vsekakor ne ovira dosti kaj... Za akcijski komitej je postalo s tem še bolj jasno: samo z ustvarjanjem ustreznega pritiska javnosti bodo odgovorni državni organi začeli ostreje ukrepati.

Prireditelji so bili s potekom demonstracije kar zadovoljni. Kljub slabemu in hladnemu vremenu se je zbralo lepo število ljudi. Na zaključni manifestaciji pred uradom zveznega kanclerja so med antifašističnim kulturnim sporedom in političnimi nagovori prebrali tudi skupno resolucijo KSŠS/D in Strešne organizacije židovskih mladinskih organizacij v Avstriji (glej zgoraj).

Informacija je več kot senzacija

Novega naročnika/novo naročnico pridobil(a):

(ime in priimek)

(naslov)

(pošta)

Drucksache
Tiskovina

P. n.

SLOVENSKI VESTNIK

Postfach/poštni predal 408

9021 Klagenfurt/Celovec

**SLOVENSKÉ ODDAJE AVSTRIJSKEGA RADIA
VSAK DAN OD 18.10 - 19.00**

Petek, 18. 4.: Koroški liki: O starem pozdravu „Buge vas primi, galva Venus“ Nadaljevanje serije „O pravorečju“ (J. Messner)

Sobota, 19. 4.: Duhovni nagovor (nadškof dr. A. Šuštar) Voščila (M. Hartmann)

Nedelja, 20. 4.: Želeli ste, poslušajte!

Ponedeljek, 21. 4.: Oddaja v živo iz Dobrle vasi:

„Uspehi in neuspehi mešanega pevskega zbora „SRCE““

Torek, 22. 4.: Za starejše letnike Cerkev in svet

Sreda, 23. 4.: Uspešnica meseca

Četrtek, 24. 4.: Rož – Podjuna – Zila

Petek, 25. 4.: O potujočevanju imen v Rožu (dr. A. Feinig)

ŠPORTNI VESTNIK

Sakov tretji zaporedni k. o. zdaj derbi proti Pliberku

Samo štiri tekme so bile odigrane v 17. kolu koroške nogometne lige: Matrei je po remiju v Wolfsbergu (3 : 3) prevzel vodstvo na lestvici, ker je Obervellach presenetljivo visoko podlegel celovškemu ASK (0 : 3!), Trg pa ni igral. Pliberk je doma samo remiziral – proti zadnjeuvrščenemu Sentvidu (0 : 0), medtem ko je SAK v Brežah doživel svoj tretji poraz en suite (0 : 1). Ostali trije pari – Trg : Mostič, Lienz : Smohor in Irschen : Magdalen – so bili zaradi snega odpovedani, preloženi.

Sobotni nasprotnik Slovenskega atletskega kluba je bilo moštvo Brež, vigradi še brez poraza (2 : 1 proti Magdalenu in 0 : 0 proti Obervellachu in SCA Sentvidu)! V Celovcu na Annabichlohem igrišču so Brežani jeseni uspeli z 2 : 1, zato so bili v povratnem srečanju favoriti. Pred 300 gledalci in mrzlem, deževnem (vmes celo sneženem) vremenu se je razvila izredno zanimiva in dobra tekma. Resda so domačini imeli več od igre, toda „Celovčani“ so se spretno branili. Do polčasa je bilo še vse v redu – iz sakovega vidika seveda –, kajti moštvi sta zamenjali strani pri stanju 0 : 0. Po odmoru je nasprotnik ponovno zaigral ofenzivno, vendar neučinkovito, ker je SAK – obramba posredovala v pravem trenutku. Nato je SAK nepričakovano prevzel pobudo. Breže so se samo še branile, kajti slovenski akterji so forsirali igro vedno bolj. Zlatko Ratajec je izpustil dve možnosti za gol, kot tudi Mario Pihorner.

Prišlo pa je še huje, kar po poteku igre nihče ni pričakoval. Iz redkih in povsem nenevarnih protinapadov so Brežani zatresli mrežo. SAK-vratar Albin Rauscher je zamudil odločilno

akcijo domačih nogometašev. Träger je močno streljal od dvajsetih metrov in žoga se je ujela v sakovi mreži, potem ko je šrignila (največ!) dva metra mimo golmana. 0 : 1 in potrti obrazi v sakovih vrstah.

V finišu so Jagodič (ki je tokrat tudi sam obul nogometne čevlje) & Co riskirali vse – totalna ofenziva! Domačini so zadnjih deset minut komajda ubranili minimalno prednost, potemtakem zmago in dve dragoceni točki. Kajti po zadnjem nevarnem napadu je SAK-režiser Ivan Ramšak zadel le prečko in tako je ostalo pri 1 : 0 za Breže.

Zanimivo, da SAK v spopadu z Brežami ni osvojil nobene točke (1 : 2 in sedaj 0 : 1). Razen tega je vigradna forma slovenskih nogometašev zaskrbljujoča, saj je bilanca vse drugo kot razveseljiva: štiri tekme, zmaga in kar trije porazi. Za derbi proti Pliberku to ni najboljša propaganda (jeseni v Pliberku: 4 : 2 za SAK!).

Postava: Rauscher; Sadjak, Stern, Kreutz, Lampichler; Jovičević, Jagodič, Ramšak; Ratajec, Pihorner, Velik (Menjava: Polanšek, Woschitz, Wieser).

Vzhodna spodnja liga

Z neodločeno igro proti Borovljam (0:0) je moštvo iz Šentandraža branilo svoje prvo mesto na lestvici. Zato imajo Selani, ki so naslednji nasprotnik Šentandraža, na domačih tleh pred sabo težko igro. Wolfsberg je z jasno zmago proti KAC-ju postal drugi pred Treibachom, ki je presenetljivo pustil obe točki v Weitensfeldu. Ob koncu lestvice je nesrečno moštvo iz Šmihela (9 točk iz 16 iger); predzadnje moštvo pride iz Vrbe, moštvo ima 10 točk iz 15 iger in je zadnje soboto v Bad St. Leonhardu presenetilo z zmago (2:1); predpredzadnje moštvo pa so še vedno Selani, ki so v Dobrli vasi tesno podlegli z 0:1 (10 točk iz 16 iger). Ta tri moštva ob koncu lestvice so že 4 točke oddaljena od ostalih moštev.

Nogometni termini:

V nedeljo, 20. 4. 1986:

15.15 – SAK – Pliberk pod 23
17.00 – SAK I – Pliberk I
na igrišču ASV v Celovcu

16.00 – Sele/Zell Obir – Šentandraž

17.00 – Šmihel – Weitensfeld

Nešportni odmev...

Odmev v nekaterih časopisih na predstavitve knjige Branka Elsnerja (izšla v založbi Drave) je bil čuden. Komaj kje je bilo brati kaj o vsebini knjige, o Elsnerjevi „filozofiji“ nogometa, temveč le o tem, ali bo Elsner vzel igralca celovške Avstrije Hrstiča v olimpijsko reprezentanco ali ne. Višek pa si je dovolila „KTZ“, v kateri je dodal novinar poročilo še „glosico“, v kateri se zaleta proti temu, da je Slovenec Branko Elsner govoril pri tiskovni konferenci samo slovensko (prevajal je Peter Wieser), ne pa tudi v jeziku svojega „delodajalca“ („Brötchengeber“).

Zares nešportno vedenje: a ne Elsnerja, temveč pisca „KTZ“. Raje bi ta novinar bil opisal, kakšen namen ima Elsner s to knjigo, namesto da se vadi v nestrpnosti do Slovencev. Se povrh, ko isti pisec na jezik „delodajalca“ še nikoli ni pomislil (saj naj tudi ne bi!), če se je razgovarjal npr. s kakim legionarjem, „delojemalcem“ pri hokejskem klubu KAC – in sicer v angleščini. Če pa gre za Slovence pa enostavno „pozabi“ na vlogo športa kot posrednika prijateljstva med narodi!

ELAN Begunje razpisuje 4. ELANOV prvomajski šahovski turnir, ki bo v nedeljo 27. 4. 1986 s pričetkom ob 9.00 uri v prostorih hotela „Svoboda“ na Bledu. Skupna vrednost nagrad znaša 200.000 din.

BOKSANJE:
Franci Wieser avstrijski prvak juniorjev

Franci Wieser iz Celovca, ki je lani osvojil pri mladincih naslov avstrijskega mladinskega boksarskega prvaka, je presenetil strokovnjake in letos osvojil tudi avstrijski naslov pri juniorjih. S tem je po petih letih prvič osvojil naslov spet za Koroško.

Že pred tedni se je v tekmi proti salzburškemu prvaku kvalificiral med zadnje štiri finaliste. Minuli petek in soboto je bil finale v dunajskem boksarskem centru. Tirolčan Andreas Labek, ki ga je Franci Wieser v Innsbrucku že enkrat porazil, v prvi finalni tekmi ni nasotpil, tako da je Wieser brez boja prišel v zadnjo tekmo. Njegov nasprotnik Dunajčan Oliver Letizky pa je v prvi tekmi zmagal proti Weilandu v 3. kolu k. o.

Pred finalno tekmo je Franci Wieser vedel, da nastopa proti tri leta starejšemu amaterskemu boksarju z mednarodnimi izkušnjami, ki je vrhu tega telesno močnejši. Zato je moral biti pripravljen na vsak izid. Le njegov trener Josef Pachler mu je pripisoval realne šanse za zmago. Prvi dve koli je Wieser s tehnično boljšim boksa-

njem odločil zase, tako da je tretje kolo – v katerem sta oba bila že precej zmučena – skušal prestati z dobro obrambo. Po tretjem kolu so sodniki dosodili zmago po točkah 5 : 0!

Po tekmi mu je nasprotnik Letizky čestital in ocenil naj

Pri predaji medalj (drugi z leve Franci Wieser)

ostane še v tem športu, ker ima s tem tehničnim znanjem še možnosti za napredek. S tem uspehom šteje Franci Wieser v avstrijski državni kader in bo imel možnosti sodelovati na mednarodnih tekmah.

ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH
SG Wolfsberg II:SSK „Obir“ 5 1/2:2 1/2

Presenečenja ni bilo. Slovenski šahisti iz Železne Kaple so se peljali v Labotsko dolino le s šestimi igralci, torej z dvema premalo. Adem Ramaš je zbolel, Mirko Osojnik pa se žal ni javil z Dunaja. Tako se

je dvoboj Wolfsberg : SSK začel takorekoč z 2 : 0. Postava Kapelčanov se je glasila takole: 1. deska – Justin Polanček, 2. deska – Rainer Straßer, – 3. deska – Peter Jammer, 4. deska – W. O. (= brez borbe), 5. deska – Johann Stoßier, 6. deska – W. O., 7. deska – Johann Hanscho in 8. deska – Johann Wolte. Kot prvi je kapituliral Straßer, malo navrh mu je sledil Hanscho. Izgledalo je po debaklu, vmesno stanje je bilo namreč 0 : 4! Potem se je Stoßier dokopal do remija in Polanšek je na prvi deski spet enkrat demonstriral svoje sposobnosti, ko je Jöbstla pozicijsko nadigral in v „mojstrskem“ slogu premagal. Preostali dve partije sta se končali 1 : 1. Jammer je izgubil, a Wolte zmagal. Skupni rezultat od 2 1/2 : 5 1/2 je malce previsok, vendar uspeh domačinov je v skupnem seštevku upravičen. SSK „Obir“ zaseda 9. mesto, z 32-imi točkami in pol. Zadnje kolo je na sporedu 26. aprila, ko se bo slovenski klub v borbi z Wietersdorffom potegoval za 8. mesto. V najmočnejši postavi imajo kapelski šahisti dokaj realistične izglede!

Šahovske prvenstvene tekme

- V soboto, 19. aprila 1986 ob 15. uri **predzadnje kolo** v II. razredu-vzhod: SŠZ Cartrans I – SV Feldkirchen IV pri Korenu v Kajzarah
- V nedeljo, 20. aprila 1986 ob 9. uri **zadnje kolo** v tretjih razredih (vzhod, sredina, zahod): WSV Union Passering I – SŠZ Posojilnica Celovec II SK Percher Gospa Sveta III – SŠZ Posojilnica Bilčovs III (obe tekmi sta na tujem)

Izredni „Trio Lorenz“

„Dumky trio“ Antonina Dvořaka je bilo samo eno izmed več odličnih del, ki jih je prejšnji teden v Celovcu („Pri Joklnu“) izvajal svetovno znani ljubljanski „Trio Lorenz“. Bratje Primož, Tomaž in Matija Lorenz so s klavirjem, violino in violončelom na virtuozen način pritegnili vso pozornost poslušalcev, jih zapletli v precejšnje razpoloženske kontraste, zavili v mirno melanholijo in jih „zbužali“ z živimi ritmi. Med drugim so izvajali tudi komad „Art, trio v e-molu“ Igorja Stravinskega, ter „Trio“ Dimitrija Šostakoviča. Komponista sta oba komada posebej zložila za „Trio Lorenz“.

Biljardisti pridno vadijo

Odkar imajo v Mladinskem domu SŠD Slovenski biljardski klub / Cartrans svoji dve lastni biljardski mizi, intenzivno vadijo. Pri tem se jim priključujejo tudi mladi ljubitelji tega športa. Trenutno so se biljardisti domenili, da bodo pod vodstvom Gustija Serajnika (drugi z leve) redno vadili v torkih in četrtkih od 17.00 ure naprej.

Minulo soboto je član SBK Marko Krištof osvojil v Celovcu pri tekmovanju posameznikov, katerega se je udeležilo 35 tekmovalcev, odlično 9. mesto (način tekme je bila [devetka] – „9-er-Ball“).

SLOVENSKI VESTNIK 40 LET

V okviru nagradnega tekmovanja v pridobivanju novih naročnikov naročam „Slovenski vestnik“ in prosim, da mi list pošiljate na naslednji naslov:

Ime in priimek

naslov

pošta

Obvezujem se, da bom naročnino redno plačeval(a) in prosim, da mi pošljete račun in položnico.

(kraj in datum)

(podpis)

Slavnostna prireditev ob 40. obletnici Slovenskega vestnika

bo v soboto, 14. junija 1986, ob 20.00 uri v Mestni hiši v Borovljah.

Slavnostni spored bodo sooblikovale kulturne skupine iz Trsta, Slovenije, Gradišanske in Koroške.

Po slavnostnem sporedu bo ples, zabava in razdelitev nagrad tistim, ki so pridobili največ novih naročnikov Slovenskega vestnika.